

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

รายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สนองพระราชดำริโดย
โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อม

ตำบลนาคู่อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
วันที่ 1 ตุลาคม 2566

**โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
การสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
สนองพระราชดำริโดย**

โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อม ตำบลนาคู้ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม รหัสไปรษณีย์ 48130

บทคัดย่อ

การสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

การสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อปลูกฝัง สร้างให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และทรัพยากรธรรมชาติ รักษาวัฒนธรรมชาติและภูมิปัญญาไทย เพื่อสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรม ภูมิปัญญาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน วิเคราะห์จัดทำเป็นระบบฐานข้อมูล รวมทั้งสร้างความตระหนัก เห็นคุณค่าประโยชน์เพื่อที่จะอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรอย่างยั่งยืน ผู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อมได้นำลำดับการเรียนรู้ของการศึกษาฐานทรัพยากรท้องถิ่น ผู้สาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ ที่ใช้เครื่องมือประกอบการสอนในแต่ละรายวิชาและทำให้นักเรียนเข้าใจ และมีความสุขในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก

โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อมเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 133 คน มีครู จำนวน 15 คน การศึกษาฐานทรัพยากรท้องถิ่น 9 ใบบางน บูรณาการเข้ากลุ่มสาระดังนี้ ใบบางนที่ 1 การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ใบบางนที่ 2 การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สาระที่ 4 การอาชีพ ใบบางนที่ 3 การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 2 ชีวิตและสิ่งแวดล้อม ใบบางนที่ 4 การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถีชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ใบบางนที่ 5 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืช กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระที่ 2 การวัด ใบบางนที่ 6 การเก็บ

ข้อมูลการใช้ประโยชน์สัตว์ในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน ใบงานที่ 7 การสำรวจเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ชีวภาพอื่นๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ใบงานที่ 8 การเก็บรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา สาระที่ 2 หน้าที่วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต และใบงานที่ 9 การรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและโบราณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ โดยนักเรียนจะต้องเรียนรู้ทรัพยากรในท้องถิ่น และการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่สำคัญคือ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดลักษณะของภูมิปัญญา เข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นพื้นฐานของสังคมชุมชน

จากการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยมีการบูรณาการสู่การเรียนการสอนนั้น ทำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและเกิดแนวคิดที่จะสืบสาน ส่งเสริมให้เกิดการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ตระหนัก เห็นคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่นได้ เรียนรู้สัมผัสจริง เกิดทั้งวิทยาการ และปัญญา เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สรุปศักยภาพ คุณประโยชน์ วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด องค์ความรู้จากการเรียนรู้ อดีต ปัจจุบัน และการคาดการณ์ในอนาคต การนำไปต่อยอดสู่อาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้หลัก “คน คือ ศูนย์กลางการพัฒนา” โดยใช้หลักเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน (มนุษย์) ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนั่นเอง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้ให้แนวทางดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้บูรณาการในการดำเนินงานในท้องถิ่น ตลอดจน คุณปัทมาวรรณ ราศรี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่งานในพระองค์ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ และศูนย์ประสานงานอพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่ได้ให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำ อีกทั้งได้ตรวจสอบเอกสาร จนสามารถดำเนินงานโครงการได้สำเร็จ และขอขอบคุณผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองระเวียง เทศบาลตำบลโคกกรวด ที่ให้การอนุเคราะห์สถานที่ศึกษาดูงาน โดยให้การต้อนรับอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนาคู ที่ให้คำปรึกษาคอยช่วยเหลือแนะนำแนวทางการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อำนวยความสะดวก และข้อเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน ขอขอบคุณหัวหน้าส่วนราชการ พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง และบุคลากรทุกท่านขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคูที่เป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงานจนทำให้ผลการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณกำนันผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาคู ประชาชนชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น จนสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายทำให้ผลการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คณะกรรมการดำเนินงาน
งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อม

คำนำ

โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อมได้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและร่วมสนองพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีพระราชดำริบางประการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชว่า “การสอนและอบรมให้เด็กมี จิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้นควรใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงาม ความน่าสนใจ และ เกิดความปิติที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พันธุกรรมพืชต่อไป” ซึ่งการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งเน้นจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และสนับสนุนในการอนุรักษ์จัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น นอกจากนี้พันธุกรรมพืชแล้วยังรวมถึง ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นให้รุ่นลูกสืบไป

การดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อม ส่งผลต่อความสามารถในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลนาคู สามารถพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น รักษาทรัพยากรท้องถิ่นให้ลูกหลานได้ใช้ประโยชน์ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของคนในชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อม หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการดำเนินงานสำรวจเก็บรวบรวม ทรัพยากรท้องถิ่น ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางแก่ผู้สนใจจะดำเนินการตามโครงการดังกล่าวต่อไปได้เป็นอย่างดี

คณะกรรมการดำเนินงาน
งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก - ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญภาพ	ฉ - ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของการสำรวจ	2
วัตถุประสงค์ของการสำรวจ	3
ขอบเขตการสำรวจ	3-7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9-11
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการ	12
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจ	12
การบริหารจัดการในการสำรวจและรวบรวมข้อมูล	12
วิธีดำเนินงาน	12-15
การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	16
บทที่ 4 ผลการสำรวจ	18
บทที่ 5 สรุปผลการสำรวจ	64-66
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	
ใบงานที่ 1 - 7	

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงแผนที่สังเขปของหมู่บ้านหนองหอยหมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่อ.นาแก จ.นครพนม	18
ภาพที่ 2 แสดงภาพสถานที่ทางศาสนา	19
ภาพที่ 3 แสดงภาพสถานศึกษา	19
ภาพที่ 4 แสดงภาพการประกาบอาชีพด้านเกษตรกรรม (ทำนา)	20
ภาพที่ 5 แสดงภาพการประกาบอาชีพด้านเกษตรกรรม (ทำสวน)	21
ภาพที่ 6 แสดงภาพการประกาบอาชีพด้านเกษตรกรรม (ปศุสัตว์)	22
ภาพที่ 7 แสดงภาพร้านค้าในชุมชน	23
ภาพที่ 8 แสดงภาพสถานบริการในชุมชน	24
ภาพที่ 9 แสดงภาพแหล่งน้ำ	25
ภาพที่ 10 แสดงภาพอุณภูมิ	26
ภาพที่ 11 แสดงภาพความเข้มของแสง	27
ภาพที่ 12 แสดงภาพวิถีชีวิตในชุมชน	28
ภาพที่ 13 ต้นมะเเฒ่า	30
ภาพที่ 14 ต้นลิ้นจี่	32
ภาพที่ 15 ต้นลิ้นจี่	34
ภาพที่ 16 ต้นลิ้นจี่	36
ภาพที่ 17 ต้นมะละกอ	38
ภาพที่ 18 ต้นกล้วยน้ำว้า	40
ภาพที่ 19 ต้นจ๊ว	42
ภาพที่ 20 ต้นฝรั่ง	44
ภาพที่ 21 ต้นดอกกรัก	46

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 22 ต้นทองอุไร	48
ภาพที่ 23 สุกกร	50
ภาพที่ 24 สุนัข	51
ภาพที่ 25 สุนัข	52
ภาพที่ 26 สุนัข	53
ภาพที่ 27 สุนัข	54
ภาพที่ 28 นกแก้ว	55
ภาพที่ 29 ควาย	56
ภาพที่ 30 ไก่	57
ภาพที่ 31 ไก่	58
ภาพที่ 32 ไก่	59
ภาพที่ 33 ไก่	60
ภาพที่ 34 ไลเคน	61
ภาพที่ 35 ไลเคน	62
ภาพที่ 36 ไลเคน	63

บทที่ 1

บทนำ

ด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการ อนุรักษ์พันธุ์พืชทรงมีพระราชดำริบางประการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พันธุ์กรรมพืชความว่า “การสอน และอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้นควรใช้วิธีการ ปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงาม ความน่าสนใจ และเกิดความปิติที่จะทำให้การศึกษา และอนุรักษ์พันธุ์พืช ต่อไป การใช้วิธีการสอน การอบรมที่ทำให้เกิดความรู้สึกกลัวว่า หากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสียเกิด อันตรายแก่ตนเองจะทำให้เด็กเกิดความเครียด ซึ่งเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว” (สำเนางาน โครงการอนุรักษ์ พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี (อพ.สธ.).ออนไลน์)

โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จัดเป็นสิ่งที่สำคัญซึ่งใช้เป็น จุดเริ่มต้นในการปลูกฝังให้เด็ก เยาวชน และประชาชนหันมาสนใจ และเห็นความสำคัญของการ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะพันธุ์กรรมพืชที่มีคุณค่าและสรรพคุณต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อมนุษย์ มากมาย อันมีกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมปกป้องพันธุ์กรรมพืช กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืช กิจกรรมปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชกิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุ์กรรมพืช กิจกรรมศูนย์ข้อมูล พันธุ์กรรมพืช กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช เมื่อมีการรวบรวมพรรณไม้จากต่างถิ่นมาปลูกเพิ่มขึ้น จึง กลายเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาธรรมชาติทางด้านพฤกษศาสตร์ไปโดยปริยาย อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ใน การศึกษาค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้คนทั่วไปหรืออาจเป็นสถานที่ ท่องเที่ยว ที่ช่วยเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจของประเทศ อีกทางหนึ่งด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลนาคู๋ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิ ราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยการจัดตั้ง “ศูนย์อนุรักษ์พัฒนาทรัพยากร ท้องถิ่นตำบลนาคู๋” ซึ่งถือเป็นสื่อในการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช เพื่อให้เด็ก เยาวชน ประชาชนที่สนใจได้ใกล้ชิดกับพรรณไม้ชนิดต่าง ๆ ได้ค้นคว้าหาความรู้เห็น คุณค่าประโยชน์ และความ สวยงามของธรรมชาติอันจะนำไปสู่กระบวนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชต่อไป นอกจากนี้ ในการลงพื้นที่ชุมชนยังถือเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเยาวชน และประชาชนได้เข้าไปศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ในสาขาต่าง ๆ มีการจัดบันทึกวิเคราะห์จัดเก็บและมีกระบวนการในการนำเสนอเผยแพร่ข้อมูลเพื่อให้ สาธารณชนได้รู้เกี่ยวกับทรัพยากรและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคู๋ ได้ดำเนินการ

เพื่อสนองพระราชดำริของพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงคาดหวังให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้มีโอกาสศึกษาพรรณไม้ เข้าใจและเห็นความสำคัญเกิดความรักในต้นไม้ เกิดความเบิกบานใจที่ได้สัมผัสธรรมชาติ ได้อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช เพื่อพัฒนาบุคลากรอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรพันธุ์กรรมพืช โดยมีการใช้ประโยชน์จากพรรณไม้ในการสร้างบรรยากาศในชุมชนให้ร่มรื่นสบายตา กรองมลพิษ และช่วยให้รู้สึกผ่อนคลายทางด้านจิตใจ

จากเหตุผลตามที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รับผิดชอบให้เก็บรวบรวม พรรณไม้ท้องถิ่นที่หายากใกล้สูญพันธุ์และรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่ามีโอกาสจะสูญหายไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ค่านิยมของมนุษย์ การช่วงชิงทรัพยากรภูมิปัญญา รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อตอบสนองกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ องค์การบริหารส่วนตำบลนาคู่จึงได้ดำเนินการศึกษาและสำรวจสภาพความเป็นชุมชนวิถีชุมชนและภูมิปัญญาชุมชนของตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ด้วยการลงพื้นที่สำรวจ บันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิตและเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการปลูกฝังให้มีความรู้และเข้าใจ เห็นคุณค่าของป่าไม้ทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสำคัญตลอดจนรู้จักการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรเหล่านี้อย่างคุ้มค่าและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาให้อยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน ทั้งยังเป็นการปลูกจิตสำนึก กระตุ้นส่งเสริมให้ทุกคนในท้องถิ่นรักถิ่นเกิดของตนเอง

ความสำคัญและที่มาของการสำรวจ

1. ผลการสำรวจทำให้ได้ข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งเป็นข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นใน ด้านพันธุ์พืชและสัตว์ในชุมชน ความเป็นชุมชนวิถีชุมชนและภูมิปัญญาชุมชน
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสำรวจในการ นำไปพัฒนาชุมชน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลของชุมชนในการดำเนินแผนการพัฒนาชุมชนต่อไป

หลักการ

รู้ทรัพยากร เห็นความหลาย รู้ระบบฐาน

สาระสำคัญ

การสำรวจเก็บรวบรวมและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพ ชีวภาพ รวมทั้งวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ของแต่ละท้องถิ่น ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน วิเคราะห์จัดทำเป็นระบบฐานข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่น บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
2. เพื่อจัดทำข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ขอบเขตของการศึกษา

ลำดับการดำเนินงาน

- 1) เก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น
- 2) เก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
- 3) เก็บข้อมูลกายภาพในท้องถิ่น
- 4) เก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน
- 5) เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากพืชในท้องถิ่น
- 6) เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากสัตว์ในท้องถิ่น
- 7) เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น
- 8) เก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น
- 9) เก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น
- 10) จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงาน

ลำดับการดำเนินงาน 1 เก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่นของตน
2. เพื่อให้เห็นศักยภาพของท้องถิ่น
3. เพื่อให้เกิดทักษะในการสอบถาม รวบรวมข้อมูลและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

กระบวนการดำเนินงาน

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนอาจเป็นโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดการดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง หรือโรงเรียนที่ดำเนินการเรียนการสอนในเขตพื้นที่ ที่มีการสำรวจการเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น
2. การสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ต้องได้ไม่น้อยกว่า 80 % ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด
3. สำรวจแหล่งข้อมูล กำหนดประเด็นคำถามก่อนสอบถามข้อมูล

4. สอบถามข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่ ที่ทำการกำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
5. บันทึกข้อมูล โดยการกำหนดให้ใช้ใบงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่นในใบงานที่ 1 การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

ลำดับการดำเนินงานที่ 2 เก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบการประกอบอาชีพของบุคคลในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น

กระบวนการดำเนินงาน

1. สำรวจแหล่งข้อมูล กำหนดประเด็นคำถามก่อนลงพื้นที่สอบถามข้อมูล
2. สอบถามข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่ ที่ทำการกำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
3. บันทึกข้อมูล โดยการกำหนดให้ใช้ใบงานที่ 2 การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

ลำดับการดำเนินงานที่ 3 เก็บข้อมูลกายภาพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของทรัพยากรกายภาพในท้องถิ่น
3. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น

กระบวนการดำเนินงาน

1. สำรวจแหล่งข้อมูล กำหนดประเด็นคำถามก่อนสอบถามข้อมูล
2. สอบถามข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่ ที่ทำการกำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรอำเภอ
3. บันทึกข้อมูล โดยการกำหนดให้ใช้ใบงานที่ 3 การเก็บข้อมูลกายภาพในท้องถิ่น

ลำดับการดำเนินงานที่ 4 เก็บข้อมูลประวัตินุ้ยบ้าน ชุมชน วิถีชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของท้องถิ่น

3. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

กระบวนการดำเนินงาน

1. วิถีชีวิต แสดงให้เห็นวิถีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น รอบวัน รอบสัปดาห์ รอบเดือน รอบปี
2. สืบหาแหล่งข้อมูล กำหนดประเด็นคำถามก่อนสอบถามข้อมูล
3. สอบถามข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่ ที่ทำการกำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. บันทึกข้อมูล โดยการกำหนดให้ใช้ ใบงานที่ 4 การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน ในท้องถิ่น

ลำดับการดำเนินงานที่ 5 เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของพืชในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่า ของพืชในท้องถิ่น

กระบวนการดำเนินงาน

1. สืบหาแหล่งข้อมูล กำหนดประเด็นคำถามก่อนสอบถามข้อมูล
2. สอบถามข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่ ที่ทำการกำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. บันทึกข้อมูล โดยการกำหนดให้ใช้ ใบงานที่ 5 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากพืชในท้องถิ่น

ลำดับการดำเนินงานที่ 6. เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลของสัตว์ในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของสัตว์ในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่า ของสัตว์ในท้องถิ่น

กระบวนการดำเนินงาน

1. สืบหาแหล่งข้อมูล กำหนดประเด็นคำถามก่อนสอบถามข้อมูล
2. สอบถามข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่ ที่ทำการกำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. บันทึกข้อมูล โดยการกำหนดให้ใช้ ใบงานที่ 6 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น

ลำดับการดำเนินงานที่ 7 เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่น ๆ ในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลของชีวภาพอื่น ๆ ในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของชีวภาพอื่น ๆ ในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่า ของชีวภาพอื่น ๆ ในท้องถิ่น

กระบวนการดำเนินงาน

1. สำรวจแหล่งข้อมูล กำหนดประเด็นคำถามก่อนสอบถามข้อมูล
2. สอบถามข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่ ที่ทำการกำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. บันทึกข้อมูล โดยการกำหนดให้ใช้ ใบงานที่ 7 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จาก

ชีวภาพอื่น ๆ ในท้องถิ่น

ลำดับการดำเนินงานที่ 8 เก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนักถึงการสืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

กระบวนการดำเนินงาน

1. สำรวจแหล่งข้อมูล กำหนดประเด็นคำถามก่อนสอบถามข้อมูล
2. สัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูลจากบุคคล เช่น ผู้อาวุโส ผู้รู้ในท้องถิ่น
3. โดยการกำหนดให้ใช้ ใบงานที่ 8 การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ลำดับการดำเนินงานที่ 9 เก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนักและอนุรักษ์ แหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

กระบวนการดำเนินงาน

1. สำรวจแหล่งข้อมูล กำหนดประเด็นคำถามก่อนสอบถามข้อมูล
2. สัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูลจากบุคคล เช่น ผู้อาวุโส ผู้รู้ในท้องถิ่น
3. โดยการกำหนดให้ใช้ ใบงานที่ 9 การเก็บข้อมูลภูมิแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น

ลำดับการดำเนินงานที่ 10 จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องของข้อมูลจากผลการเรียนรู้
2. เพื่อบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูล
3. เพื่อจัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

กระบวนการดำเนินงาน

1. รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องของข้อมูลจากผลการเรียนรู้ 9 ใบงาน
2. บันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูล
 - 2.1) ระบบฐานข้อมูลรูปแบบทะเบียน ใบงานที่ 5 6 7 8 และ 9
 - 2.2) ระบบฐานข้อมูลรูปแบบโปรแกรม หรือไฟล์ข้อมูลใบงานที่ 1 – 9
3. สรุปและรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานสำรวจเก็บรวบรวมงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นและจัดทำ CD/DVD

พื้นที่การสำรวจ

คือ บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ระยะเวลาการสำรวจ

ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน พ.ศ. 2566

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ฐานทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นในด้านความเป็นชุมชนวิถี ชุมชนและภูมิปัญญาชุมชน
2. ความเป็นชุมชน หมายถึง ประวัติความเป็นมาของชุมชนการตั้งถิ่นฐาน และแนวปฏิบัติ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น การใช้ทรัพยากรด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค
3. วิถีชุมชน หมายถึง แนวทางในการดำเนินชีวิตความรู้เรื่องสังคมวัฒนธรรมความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาของคนไทยการประพฤติปฏิบัติการศึกษาอบรมและการสืบทอดวัฒนธรรมจากอดีตถึง ปัจจุบัน
4. ภูมิปัญญาชุมชน หมายถึง ความรู้ความสามารถวิธีการผลงานที่คนในชุมชนได้ค้นคว้า รวบรวม และจัดเป็นความรู้ ถ่ายทอด ปรับปรุง จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จนเกิดผลผลิตที่ดี งดงามมีคุณค่ามีประโยชน์ สามารถนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตได้ ภูมิปัญญาจึงเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน เช่น ภาษาและวรรณกรรม ประเพณี ศิลปวัตถุ และศิลปกรรม การแต่งกาย อาหาร เครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำมหากิน ที่อยู่อาศัย สมุนไพร และการแพทย์แผนไทย

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจและรวบรวมข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบล นาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม เป็นการศึกษาสภาพความเป็นชุมชน วิถีชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผู้สำรวจได้สำรวจ และศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

1.1 ความสำคัญของการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริ กับนายแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวังให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ โดยพระราชทานให้โครงการส่วนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา ฝ่ายวิชาการเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารพืชพรรณขึ้น

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้เริ่มดำเนินการโดยฝ่ายวิชาการโครงการส่วนพระองค์ฯ สำหรับงบประมาณดำเนินงานนั้น สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อเป็นการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้สนับสนุนให้กับโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยจัดตั้งธนาคารพืชขึ้นในปี พ.ศ.2536 สำหรับเก็บรักษาพันธุกรรมพืชที่เป็นเมล็ดและเนื้อเยื่อ และสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานทุกกิจกรรมของโครงการ พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ได้มีการกำหนดแนวทางและกรอบกิจกรรม 8 กิจกรรม ที่อยู่ภายใต้ 3 กรอบการดำเนินงาน

กรอบที่ 1 การเรียนรู้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนา และด้านการบริหารจัดการ ด้านปกป้องทรัพยากรของประเทศ จึงต้องมีการเรียนรู้ทรัพยากรในพื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิมที่ปกป้องรักษาไว้ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช และกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช

กรอบที่ 2 การใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ศึกษาวิจัย และประเมินศักยภาพของทรัพยากรต่าง ๆ ใน อพ.สธ. ทั้งในด้านการพัฒนาและการบริหารจัดการให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกัน รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ อพ.สธ. ให้เป็นเอกภาพ สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน โดยบรรลุจุดมุ่งหมายตามแนวพระราชดำริ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานได้แก่ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช

กรอบที่ 3 การสร้างจิตสำนึกเพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะเยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชพรรณไม้ และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ของประเทศ จนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ มหาชนชาวไทย โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ กิจกรรมที่ 7 กิจกรรม สร้างสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืช และกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

1.2 ความสำคัญของการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาส ให้หน่วยงานต่างๆ เข้าร่วมสนับสนุนงานของ อพ.สธ. ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของทุนสนับสนุน หรือดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของ อพ.สธ. โดยอยู่ในกรอบของแผนแม่บท อพ.สธ. นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนได้สมัครเข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติในสาขาต่าง ๆ ตามความถนัดและสนใจ โดยมีคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา ให้คำแนะนำ และให้แนวทางการศึกษา ได้แก่ ชมรมนักชีววิทยา อพ.สธ. และชมรมคณะปฏิบัติงาน วิทยาการ อพ.สธ. ซึ่งจะเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ของประเทศให้แก่เยาวชนและประชาชนชาวไทยต่อไป โดยที่ อพ.สธ. ประสานงานหน่วยงานที่ร่วมสนอง พระราชดำริให้ดำเนินการในกิจกรรมนี้ โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นระยะๆ ละ 5 ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะ ในส่วนของหน่วยงานตนเองให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผน ปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุม คณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

2. แนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากร

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมี สายพระเนตรยาวไกล ทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในปี พ.ศ. 2503 ทรงอนุรักษ์ ต้นยางนาในปี พ.ศ. 2504 ทรงให้นำพรรณไม้จากภูมิภาคต่าง ๆ มาปลูกไว้ในสวนจิตรลดาเพื่อเป็นแหล่ง

ศึกษาและทรงมีโครงการพระราชดำริที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากร พัฒนาแหล่งน้ำ การอนุรักษ์ และพัฒนาดิน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรง สืบทอดพระราชปณิธานต่อ โดยมีพระราชดำริกับนายแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวัง ให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศโดย พระราชทานให้โครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา ฝ่ายวิชาการเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารพืชพรรณขึ้นในปี พ.ศ. 2536 – 2549 โดยรับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และเป็นหน่วยงาน ขึ้นตรงกับเลขาธิการพระราชวัง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 และต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 สำนัก พระราชวัง ดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้ และให้ อพ.สธ. ดำเนินการแยกจากโครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

นวรรตน์ ไตรรักษ์ (2549) หลักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแบ่งออกเป็นหลักใหญ่ๆ 2 ประเภท คือ การอนุรักษ์ทางตรงและการอนุรักษ์ทางอ้อม การอนุรักษ์ทางตรง มีอยู่หลายวิธีด้วยกัน ดังนี้

1. การปกป้องรักษา คุ้มครอง (Presevation) การปกป้องรักษา หมายถึง การรักษาทรัพยากรนั้น ให้คงสภาพเดิมตามธรรมชาติ การอนุรักษ์แบบนี้มักใช้กับทรัพยากรที่หายาก เช่น สัตว์ที่หายาก วิถีชีวิตที่ สดงาม วิธีวิธีนี้จำเป็นมาก เนื่องจากเป็นวิธีที่จะรักษาทรัพยากรให้คงอยู่ทั้งปริมาณและคุณภาพ เช่น การจัดอุทยานแห่งชาติ จะมีการรักษาพันธุ์สัตว์ พันธุ์ไม้ ตลอดจนธรรมชาติที่ดีวิธีหนึ่ง

2. การบูรณะ การปฏิสังขรณ์ การซ่อมแซม หรือการสร้างขึ้นมาใหม่ (Restoration) วิธีการอนุรักษ์ แบบนี้ใช้กับทรัพยากรธรรมชาติได้หลายชนิด เช่น ป่าไม้ถูกทำลายไปอาจปลูกขึ้นทดแทน หรือสัตว์ป่าสงวน ที่ถูกล่าจนเกือบสูญพันธุ์ ก็อาจช่วยขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น หรือการบูรณะวัตถุโบราณให้อยู่ในสภาพที่ดี การอนุรักษ์วิธีนี้จะต้องคำนึงถึงสมดุลธรรมชาติด้วย ให้มีในปริมาณที่พอเหมาะ การบูรณะคล้ายกับการปก ปกป้องรักษา เพื่อให้ทรัพยากรยังคงมีอยู่ตลอดไป

2.1 การปรับปรุงของเดิมให้มีประสิทธิภาพหรือมีประโยชน์มากกว่าเก่า วิธีการอนุรักษ์ แบบนี้ถือหลักปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติให้ได้ผลผลิตสูงกว่าระดับธรรมชาติ เช่น การปรับปรุงบริเวณ ทะเลทราย ซึ่งเดิมไม่สามารถทำการเพาะปลูกได้ให้ทำการเพาะปลูกได้และมีผลผลิตเพิ่มขึ้นหรือการสร้าง เขื่อนกั้นน้ำ เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่ในการเพาะปลูกได้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพขึ้น การผลิตและการใช้ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติบางอย่างเมื่อใช้หมดไปแล้วไม่สามารถสร้าง

ขึ้นมาใหม่ได้ จึงควรใช้ทรัพยากรประเภทนี้ต้องมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ว่าจะเป็น ราก ใบ ดอก ผลหรือส่วนต่าง ๆ

2.2 การนำสิ่งอื่นมาใช้ทดแทนวิธีการนี้ใช้กับทรัพยากรที่มีมากมาทดแทนทรัพยากรที่มีน้อย ใช้ทรัพยากรที่หาง่ายแทนทรัพยากรที่หาได้ยาก วิธีนี้อาจประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาทดแทนก็ได้

2.3 การนำกลับมาใช้ใหม่ การอนุรักษ์ทรัพยากรแบบนี้ทำให้ลดการใช้ทรัพยากรลง แทนที่จะใช้ทรัพยากรใหม่อยู่ตลอดเวลา ก็เอาของเก่ากลับมาใช้ใหม่ เช่น ทรัพยากรประเภทโลหะต่าง ๆ หรือประเภทกระดาษและแก้ว เป็นต้น

2.4 การประดิษฐ์ของเทียมขึ้นมาใหม่ การอนุรักษ์แบบนี้จะช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติลง เช่น การประดิษฐ์ของเทียมขึ้นมาใช้ การใช้ยางเทียมแทนทรัพยากรธรรมชาติบางอย่าง

2.5 การหาประโยชน์จากสิ่งที่เราได้เปล่าหรือลงทุนน้อย การอนุรักษ์แบบนี้ตัวอย่าง เช่น การผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำตกจะช่วยประหยัดน้ำมันในการผลิตไฟฟ้า การใช้ความร้อนจากดวงอาทิตย์ตากแห้งผลิตผลทางการเกษตรก็มีส่วนช่วยประหยัดน้ำมันหรือพลังงานอื่น ๆ ได้ เช่น การตรวจสอบปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร การศึกษาถึงปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร ทำให้เรารู้จักใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด รู้จักใช้ทรัพยากรทดแทนและรู้จักบำรุงรักษาทรัพยากรนั้นให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

การอนุรักษ์ทางอ้อม ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสมบัติส่วนรวม ดังนั้น ทุกคนควรร่วมมืออนุรักษ์ทรัพยากรโดยวิธีการต่างๆ เช่น 1) เอกชนควรให้ความร่วมมือในรูปแบบของสมาคมต่าง ๆ เช่น สมาคมสงวนพันธุ์สัตว์ป่าหรือโดยการให้ทุนสนับสนุนผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2) รัฐบาลออกกฎหมายควบคุม กฎหมายที่จะต้องไม่เปิดโอกาสให้ผู้เห็นแก่ตัวเข้าไปทำลายประโยชน์ส่วนรวมได้ เจ้าหน้าที่รักษากฎหมายจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดจึงจะเกิดผลดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 3) ให้การศึกษาทำให้คนในสังคมมีความรู้ ความรับผิดชอบ รู้ถึงประโยชน์และโทษ ของการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อจะได้ช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่หรือใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีการ

การสำรวจและรวบรวมข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นและการจัดทำข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่น บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน การประกอบอาชีพ ข้อมูลด้านกายภาพประวัติหมู่บ้าน วิถีชุมชน การใช้ประโยชน์ของพืช การใช้ประโยชน์ของสัตว์ การใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่น ๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและโบราณคดีในหมู่บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผู้สำรวจได้ดำเนินการสำรวจตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจ

1. ดินสอ
2. ปากกา
3. กระดาษ
4. สายวัด
5. ตลับเมตร
6. กล้องถ่ายรูป
7. โทรศัพท์มือถือ
8. ใบงาน
9. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การบริหารจัดการในการสำรวจและรวบรวมข้อมูล

1. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อมอบหมายงาน
3. เตรียมวัสดุอุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. ทำหนังสือแจ้งหมู่บ้าน
5. ประชุมชี้แจงในหมู่บ้าน
6. ลงพื้นที่สำรวจและรวบรวมข้อมูล
7. จัดทำรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน

วิธีการในงานที่ 1 เรื่องการเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

1. วิธีการสัมภาษณ์
 - 1.1 ผู้นำหมู่บ้าน
 - 1.2 ประชาชนชาวบ้าน
 - 1.3 ผู้รู้ในชุมชนที่อยู่มานาน
 - 1.4 หน่วยงานในท้องถิ่นนั้น /บ้าน วัด โรงเรียน รพ.สต.
2. การสืบค้นข้อมูล
 - 2.1 ทะเบียนราษฎร์จากอำเภอ
 - 2.2 แผนพัฒนาท้องถิ่น
 - 2.3 แผนชุมชน
 - 2.4 ระบบสารสนเทศ
3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 - 3.1 ผู้รับผิดชอบลงพื้นที่สำรวจข้อมูลพื้นฐาน

วิธีการในงานที่ 2 เรื่อง การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

1. วิธีการสัมภาษณ์
 - 1.1 ผู้นำหมู่บ้าน
 - 1.2 ประชาชนในหมู่บ้าน
2. การสืบค้นข้อมูล
 - 2.1 สำนักงานเกษตรอำเภอ/สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
 - 2.2 ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน/ กำนัน
 - 2.3 องค์การบริหารส่วนตำบล
 - 2.4 website
3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 - 3.1 ผู้รับผิดชอบลงพื้นที่สำรวจข้อมูลพื้นฐาน

วิธีการในงานที่ 3 เรื่อง การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

1. วิธีการสัมภาษณ์

- 1.1 ผู้นำหมู่บ้านและประชาชน
2. การสืบค้นข้อมูล
 - 2.1 สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
 - 2.2 ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน/ กำนัน
 - 2.3 องค์การบริหารส่วนตำบล
3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 - 3.1 ผู้รับผิดชอบลงพื้นที่สำรวจข้อมูลพื้นฐาน

วิธีการใบงานที่ 4 เรื่อง การเก็บข้อมูล ประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน

1. วิธีการสัมภาษณ์
 - 1.1 ผู้นำหมู่บ้าน
 - 1.2 ประชาชนชาวบ้าน
2. การสืบค้นข้อมูล
 - 2.1 องค์การบริหารส่วนตำบล
3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 - 3.1 ผู้รับผิดชอบลงพื้นที่สอบถาม/ สัมภาษณ์ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชนและวิถีชุมชน
 - 3.2 ลงพื้นที่เพื่อร่วมกิจกรรมในชุมชน

วิธีการใบงานที่ 5 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์พืชในท้องถิ่น

1. วิธีการสัมภาษณ์
 - 1.1 ผู้นำหมู่บ้าน
 - 1.2 ประชาชนชาวบ้าน
 - 1.3 ผู้รู้ในหมู่บ้าน เจ้าของพืช
2. การสืบค้นข้อมูล
 - 2.1 ระบบสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต
3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 - 3.1 ผู้รับผิดชอบลงพื้นที่สำรวจข้อมูลการใช้ประโยชน์พืช
 - 3.2 สรุปและบันทึกข้อมูลลงใบงานที่ 5
 - 3.3 นำข้อมูลพืชจัดทำทะเบียนพรรณไม้ในชุมชน

วิธีการใบงานที่ 6 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์สัตว์ในท้องถิ่น

1. วิธีการสัมภาษณ์
 - 1.1 ผู้นำหมู่บ้าน
 - 1.2 ปราชญ์ชาวบ้าน
 - 1.3 ผู้รู้ในหมู่บ้าน เจ้าของสัตว์หรือผู้มีอาชีพเลี้ยงสัตว์
2. การสืบค้นข้อมูล
 - 2.1 ระบบสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต
3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 - 3.1 ผู้รับผิดชอบลงพื้นที่สำรวจข้อมูลการใช้ประโยชน์สัตว์
 - 3.2 สรุปและบันทึกข้อมูลลงใบงานที่ 6
 - 3.3 นำข้อมูลสัตว์ จัดทำทะเบียนสัตว์ในชุมชน

วิธีการใบงานที่ 7 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่น ๆ ในท้องถิ่น

1. วิธีการสัมภาษณ์
 - 1.1 ผู้นำหมู่บ้าน
 - 1.2 ปราชญ์ชาวบ้าน
 - 1.3 ผู้รู้ในหมู่บ้าน เจ้าของชีวภาพอื่น ๆ
2. การสืบค้นข้อมูล
 - 2.1 ระบบสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต
3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 - 3.1 ผู้รับผิดชอบลงพื้นที่สำรวจชีวภาพอื่น ๆ
 - 3.2 สรุปและบันทึกข้อมูลลงใบงานที่ 7
 - 3.3 นำข้อมูลชีวภาพอื่น ๆ จัดทำทะเบียนชีวภาพอื่น ๆ ในชุมชน

วิธีการใบงานที่ 8 เรื่อง การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ในท้องถิ่น

1. วิธีการสัมภาษณ์
 - 1.1 ผู้นำหมู่บ้าน
 - 1.2 ปราชญ์ชาวบ้าน
 - 1.3 ผู้รู้ในหมู่บ้านเจ้าของภูมิปัญญา

2. การสืบค้นข้อมูล

2.1 ระบบสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต

3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล

3.1 ผู้รับผิดชอบลงพื้นที่สำรวจข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น

3.2 สรุปและบันทึกข้อมูลลงใบงานที่ 8

3.3 นำข้อมูลภูมิปัญญาที่ได้จัดทำทะเบียนภูมิปัญญาในชุมชน

วิธีการใบงานที่ 9 เรื่อง การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

1. วิธีการสัมภาษณ์

1.1 ผู้นำหมู่บ้าน

1.2 ปราชญ์ชาวบ้าน

1.3 ผู้รู้ในหมู่บ้าน ผู้อาวุโสในท้องถิ่น

2. การสืบค้นข้อมูล

2.1 ระบบสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต

2.2 องค์กรบริหารส่วนตำบล

2.3 สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอ วัด

3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล

3.1 ผู้รับผิดชอบลงพื้นที่สำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. การวางแผนด้านข้อมูล ผู้ศึกษาได้วางแผนเก็บข้อมูลการสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ดังนี้

1.1 ฐานทรัพยากรท้องถิ่นเป้าหมาย คือ บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 1 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยกำหนดพื้นที่สำรวจทั้งหมู่บ้านในปีงบประมาณ 2564 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกละเอียดและถูกต้องครบถ้วน

1.2 เริ่มสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่น บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 1 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ในช่วงเดือน มกราคม 2564 ถึง เมษายน 2567

1.3 นำแบบเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น 9 ใบงาน มาวิเคราะห์เป็นประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำไปสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลทางภาคสนาม โดยมีหัวข้อสำคัญตามลำดับใบงาน ดังนี้

ใบงานที่ 1 การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

ใบงานที่ 2 การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

- ใบงานที่ 3 การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น
- ใบงานที่ 4 การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถีชุมชน
- ใบงานที่ 5 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น ทะเบียนพรรณไม้ในชุมชน
- ใบงานที่ 6 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์สัตว์ในท้องถิ่น ทะเบียนพันธุ์สัตว์ในชุมชน
- ใบงานที่ 7 การสำรวจเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ชีวภาพอื่น ๆ ทะเบียนชีวภาพอื่น ๆ ในชุมชน
- ใบงานที่ 8 การเก็บรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ใบงานที่ 9 การรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและโบราณคดี

1.4 จัดการประชุมหมู่บ้าน ครั้งที่ 1 เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นในบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 1 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

2. การศึกษาข้อมูลจากเอกสารและบุคคล ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้จากเอกสารทางวิชาการ ตำรา และข้อมูลจากบุคคลในพื้นที่เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมั่นใจ เพื่อความมั่นใจในการรวบรวมข้อมูลสำหรับ เป็นฐานข้อมูลของชุมชนต่อไป

3. การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นในพื้นที่เป้าหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลนาคู ได้เข้าไปในพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่และเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษาให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ตลอดจนได้ติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน ผู้รู้ ผู้เฒ่าผู้แก่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่จะทำการศึกษา

บทที่ 4 ผลการศึกษา

บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาคู อำเภอนาแกจังหวัดนครพนม ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะอากาศร้อนและแห้งแล้ง อากาศแบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูหนาว จะเริ่มต้นเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์ ฤดูร้อนเริ่มเดือนมีนาคม ถึง เดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มเดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อหมู่บ้าน (ทางการ) บ้านหนองหอยน้อย

ชื่อหมู่บ้าน (ที่ชาวบ้านเรียก) บ้านหนองหอย

ที่ตั้ง หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

เส้นทางหลวงหมายเลข 2033 พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด 16.98071N ลองจิจูด 104.51742E

แผนที่สังเขปของหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ภาพที่ 1 แผนที่สังเขปของหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ข้อมูลทางศาสนา พุทธวัด 1 แห่ง เจ้าอาวาส 1 รูป พระภิกษุสงฆ์ 1 รูป

วัดศรีบุญเรืองบ้านหนองหอยน้อย

ภาพที่ 2 วัดศรีบุญเรือง บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10

จำนวนประชากร หมู่ที่ 10 จำนวน 211ครัวเรือน จำนวนประชากร 685 คน ชาย 325 คน หญิง 360 คน

ช่วงอายุ 0 – 14 ปี	ชาย 63 คน	หญิง 69 คน	รวม 132 คน
ช่วงอายุ 15 – 25 ปี	ชาย 43 คน	หญิง 45 คน	รวม 88 คน
ช่วงอายุ 26 – 49 ปี	ชาย 134 คน	หญิง 133 คน	รวม 267 คน
ช่วงอายุ 50 – 59 ปี	ชาย 42 คน	หญิง 56 คน	รวม 98 คน
ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป	ชาย 43 คน	หญิง 57 คน	รวม 100 คน

ข้อมูลสถานศึกษาที่เปิดให้บริการระดับประถมศึกษา 1 แห่ง โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อม
 ชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษา/หัวหน้าสถานศึกษา นายมนัส วงศ์ศรีชา จำนวนครู 11 คน จำนวนนักเรียน 162 คน นักเรียนชาย 75 คน นักเรียนหญิง 87 คน

ภาพที่ 3 ภาพสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองหอยคำอ้อม

ด้านเกษตรกรรม มีพื้นที่ทำนา 1,550 ไร่ จำนวน 211 ครัวเรือน

ภาพที่ 4 การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ทำนา

พื้นที่ทำสวน มีจำนวน 5 งาน ครัวเรือน จำนวน 1 ครัวเรือน มีสวนลั่นจี่ 1ไร่ ยางพารา 4 ไร่

ภาพที่ 5 การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ทำสวน

ปศุสัตว์ จำนวนสัตว์ในพื้นที่โดยรวม (กรณีมากกว่า 5 ชนิดที่กำหนด สามารถเพิ่มข้อมูลได้ตามจริง)

โค 29 ตัว กระบือ 35 ตัว สุกร 35 ตัว เป็ด 160 ตัว และไก่ 75 ตัว

ภาพที่ 6 การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ปศุสัตว์

การประกอบอาชีพด้านพาณิชย์ ร้านค้าต่าง ๆ จำนวน 7 แห่ง

ร้านที่ 1 นางเปรม สุญราช

ร้านที่ 2 นางใบวี ลาตบาศรี

ร้านที่ 3 นายสิทธิชัย พ่อปัญญา

ร้านที่ 4 นางสาวลักขณา เชื้อคำเพ็ง

ร้านที่ 5 นายจันทา เชื้อคำเพ็ง

ร้านที่ 6 นางรัศมีสุดา คำคนดลอง

ร้านที่ 7 นางแพงมา พละศักดิ์

ภาพที่ 7 แสดงร้านค้าในชุมชน

การประกอบอาชีพด้านสถานบริการ ร้านอาหาร 2 แห่ง และอื่น ๆ 4 แห่ง

ร้านที่ 1 นางบัวลา แสงจันทร์

ร้านที่ 2 นายศรชัย บุตรราช

ร้านที่ 3 นางสาวชลชญา ศรีแสน

ร้านที่ 4 นางจินตนา เชื้อคำเพ็ง

ร้านที่ 5 นายไชยยา เชื้อคำเพ็ง

ร้านที่ ๖ นายศรีศักดิ์ เชื้อคำเพ็ง

ภาพที่ 8 การประกอบอาชีพด้านสถานบริการ

สภาพภูมิประเทศและสังคมพืช

สภาพภูมิประเทศ พื้นที่ทางทิศใต้เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนทิศเหนือเป็นที่ลาดเอียง ทิศเหนือ จดบ้านนาฉันทะ หมู่ที่ 5 ทิศใต้ จดลำน้ำเก่า ทิศตะวันออก ติดบ้านหนองหอยน้อย หมู่ 1 ทิศตะวันตกติดบ้านคำอ้อม หมู่ 11

สังคมพืช พืชที่พบกระจายโดยทั่วไป มี มะม่วง ลำไย ลิ้นจี่ มะพร้าว มะนาว มะพร้าว มะยม ขนุน และมะขาม

ลักษณะดิน

กลุ่มชุดดินที่ 6 ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลึกลับมาก ดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแข็งหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาล มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีน้ำตาลปนเหลือง ดินล่างเป็นดินเหนียวปนทรายแข็งหรือดินเหนียว สีเทาอ่อน สีน้ำตาลปนเทาจางหรือสีเทา มีจุดประสีแดงของศิลาแลงอ่อนในดินล่างปริมาณ 5-50 % โดยปริมาตร ภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน อาจพบก้อนเหล็กและแมงกานีสสะสมในดินล่าง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ในดินบนและเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0) ในดินล่าง

แหล่งน้ำธรรมชาติ 2 แห่ง 1. หนองปู้ตา พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งหนอง) ละติจูด (Latitude) 16.976704E ลองจิจูด (Longitude) 104.516443N ขนาด ความกว้าง 120 เมตร ความยาว 150 เมตร มีน้ำตลอดปี 2. หนองแวง พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งหนอง) ละติจูด (Latitude) 16.973410E ลองจิจูด (Longitude) 104.516041N ขนาด ความกว้าง 50 เมตร ความยาว 122 เมตร มีน้ำตลอดปี

หนองปู้ตา

หนองแวง

ภาพที่ 9 แสดงแหล่งน้ำ

ปริมาณความต้องการใช้น้ำเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่

น้ำแห้ง ในช่วงเดือน ธันวาคม - เมษายนและน้ำท่วม ในช่วงเดือน กรกฎาคม- สิงหาคม

คุณภาพของน้ำ น้ำสะอาดไม่มีปัญหาการปนเปื้อน

อุณหภูมิ

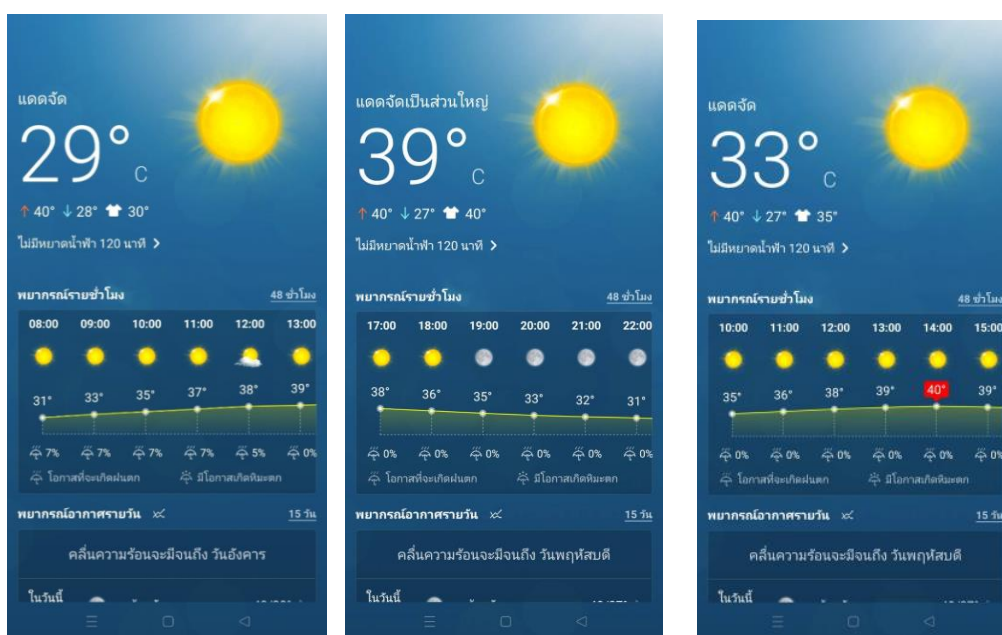
เช้า 29 องศาเซลเซียส

เที่ยง 39 องศาเซลเซียส

เย็น 34 องศาเซลเซียส

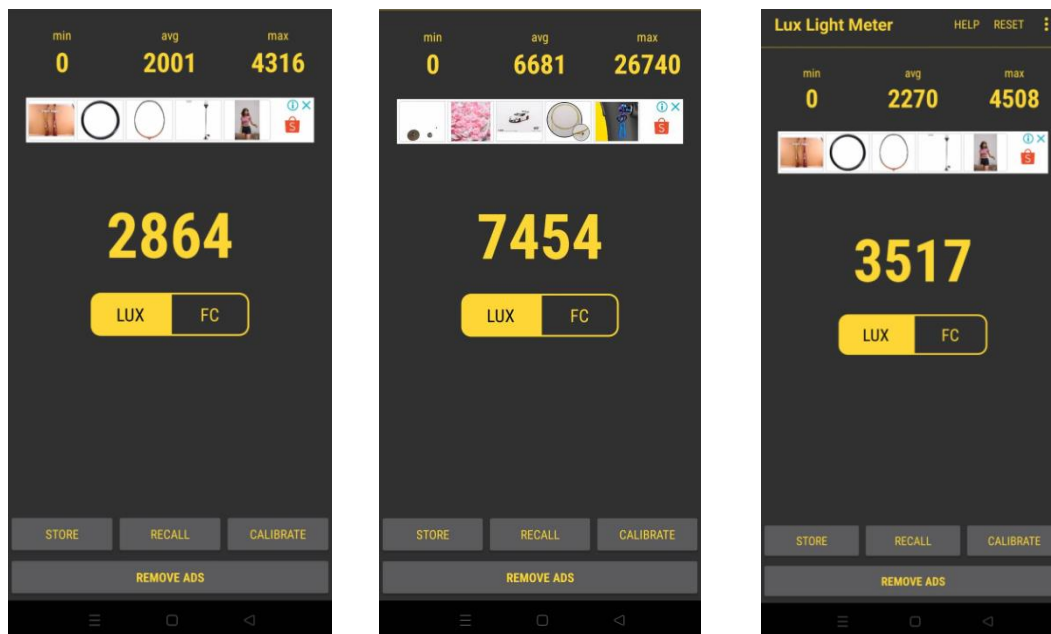
สูงสุด 39 องศาเซลเซียส

ต่ำสุด 29 องศาเซลเซียส ณ พื้นที่เก็บโดยรวมต่อวัน

ภาพที่ 10 แสดงอุณหภูมิ

ความเข้มแสง เข้า 2864 ลักซ์
 เทียง 7454 ลักซ์
 เย็น 3517 ลักซ์

ภาพที่ 11 แสดงความเข้มของแสง

สรุปข้อมูลประวัติหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

กลุ่มคนบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ได้แยกหมู่บ้านออกมาจาก หมู่ที่ 1 ในสมัย ผู้ใหญ่บุญยง ยตะโคตร จึงได้ตั้งเป็นหมู่บ้าน หมู่ที่ 10

ปัจจุบัน ได้มีผู้ใหญ่บ้านที่มาปกครองบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 จำนวนทั้งสิ้น 5 คน ดังนี้

1. นายหลง เชื้อคำเพ็ง
2. นายเกตุ คำคนคล่อง
3. นายสมพงษ์ แก้ววงษ์สิงห์
4. นายเนตร ศรีแสน
5. นายสมพงษ์ แก้ววงษ์สิงห์ (คนปัจจุบัน)

ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1 นายเกตุ คำคนคล่อง อายุ 77 ปี ประกอบอาชีพ ทำนา ที่อยู่บ้านหนองหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

การบันทึกข้อมูล

ประวัติบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ได้แยกออกมาจาก หมู่ที่ 1 ในสมัยผู้ใหญ่บุญยง ยตะโคตร จึงได้ตั้งเป็น หมู่ที่ 10 มาจนถึงปัจจุบัน ได้มีผู้ใหญ่บ้านที่มาปกครองบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 คนปัจจุบันคือ นายสมพงษ์ แก้ววงษ์สิงห์

ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2 นายแสวง เชื้อคำเพ็ง อายุ 75 ปี ประกอบอาชีพ ทำนา ที่อยู่บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู้ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

สรุปวิถีชีวิตหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ในฤดูทำนา ไถ หว่านกล้า ดำนา ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช ปล่อยน้ำเข้านา นอกฤดูทำนา มีการปลูกผักสวนครัวขาย นอกจากนั้นยังมีประเพณีให้ชาวบ้านได้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกัน

ข้อมูลวิถีชีวิตรายบุคคล

วิถีชีวิตรอบวัน ตื่นนอนประมาณ 04.00 น. – 05.00 น. นั่งข้าว ใส่บาตร ทำกับข้าว รับประทานอาหารเช้า ปลูกผักสวนครัว เช่น มะเขือ โหระพา หอม มะเขือเทศ ฯลฯ กำจัดวัชพืช รดน้ำ ใส่ปุ๋ย พรวนดิน ปลูกรอบบ้าน เพื่อไว้รับประทานหากเหลือจะนำไปขาย รับจ้างเกี่ยวข้าวในฤดูเก็บเกี่ยว และรับจ้างทั่วไป

วิถีชีวิตรอบสัปดาห์

- ทำบุญตักบาตรช่วงเช้า
- ทำบุญตามประเพณี
- ตัดหญ้า ตกแต่งคันทนา

วิถีชีวิตเดือน

- ใส่ปุ๋ยนาข้าว
- เข้าร่วมประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน
- ร่วมพัฒนาหมู่บ้าน

วิถีชีวิตรอบปี

- ขายข้าวนาปี
- ร่วมทำบุญขึ้นปีใหม่
- ร่วมบุญประเพณีที่ทางหมู่บ้านจัดขึ้น

วิถีชีวิตหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

เดือนมกราคม ทำบุญตักบาตร ทำบุญวันปีใหม่ ร่วมกิจกรรม ผูกแขนสู่ขวัญผู้สูงอายุ เชื่อว่าเป็นการเริ่มต้นสิ่งดีๆ เสริมความเป็นสิริมงคลในชีวิต

เดือนกุมภาพันธ์ เปิดประตูยุงฉางข้าว เดือน ๓ ขึ้น ๓ ค่ำ สู่ขวัญข้าว ผูกแขนวัว ควาย ยานพาหนะ และทำบุญกองข้าว เพื่อเป็นสิริมงคล ให้นำให้ข้าวอุดมสมบูรณ์ตลอดไป

เดือนมีนาคม บุญพระเวส/บุญผะเหวด/บุญมหาชาติ นิยมจัดขึ้นในเดือนสี่ (ช่วงเดือน มีนาคม) และกิจกรรมล้างบ้าน เพื่อเป็นสิริมงคล

เดือนเมษายน ประเพณีสงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ แห่พระประธาน สรงน้ำพระ และแห่ดอกไม้

เดือนพฤษภาคม ประเพณีเลี้ยงปูตา เดือน ๓ ขึ้น ๒ ค่ำ เพื่อเป็นสิริมงคล ฝนตกตามฤดูกาล และไม่ให้เกิดเหตุไม่ดีภายในหมู่บ้าน

เดือน มิถุนายน ทำนา ไถนา หว่านกล้า หว่านข้าว ตานา

เดือนกรกฎาคม เข้าพรรษา ทำบุญ ตักบาตร ฟังธรรม และถวายเทียนพรรษา

เดือนสิงหาคม ทำบุญห่อข้าวประดับดิน ห่อข้าวน้อย ห่อข้าวใหญ่

เดือนกันยายน บุญข้าวสาก ห่อข้าวทิพย์ จัดพาข้าว เวลา ๐๑.๐๐ น. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 โดยนำข้าวสากไปถวายพระ และวางไว้บริเวณวัดเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับญาติที่ล่วงลับไปแล้ว

เดือนตุลาคม บุญออกพรรษา ตั้งกองบุญ ทำบุญตักบาตรเทโว

เดือนพฤศจิกายน บุญกฐิน ชาวบ้านนำผ้าใหม่ถวายแด่พระสงฆ์ เก็บเกี่ยวข้าวในนา ทำบุญไหว้แม่ น้ำคองคา ประเพณีลอยกระทง

เดือนธันวาคม ทำบุญตักบาตร ส่งท้ายปีเก่า

ภาพที่ 12 แสดงวิถีชีวิตหมู่บ้าน

การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

การสำรวจและการเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ในปีงบประมาณ 2566 พบพืช 8 ชนิด จำนวน 10 ต้น คือ หมากเฒ่า ลิ้นจี่ จำนวน 3 ต้น มะละกอ กล้วยน้ำว่า จิ้ว ฝรั่ง ดอกรัก และทองอุไร โดยมีข้อมูลพืชดังนี้

1. ชื่อชนิดพืช หมากเฒ่า(มะเฒ่า) วิทยาศาสตร์ *Antidesma bunius* (L.) Spreng.

วงศ์ PHYLLANTHACEAE

รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-078/6 ลักษณะวิสัย ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช ใบเรียวยาวใหญ่ยาว ผลกลมเป็นพวงสีม่วงแดง

บริเวณที่พบ บ้าน นางไพลิน ยตะโคตร

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 109 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู่อ.นาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.978927N ลองจิจูด (Longitude) 104.514588E

อายุ ประมาณ 2 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.10 เมตร ความสูง 3 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

อาหาร ทานเป็นผลไม้

ยารักษาโรค นำใบมาต้มน้ำอาบ แก้โรคโลหิตจาง ตัวซีดเหลือง ขี้หรือตำใบมะเฒ่า ทาแก้ปวดหัว แก้โรคผิวหนัง พอกแผลฝีหนอง เอาใบมะเฒ่ามาอังไฟ ย่างไฟ ลนไฟ

ความสำคัญของพืช เป็น พืชไม้ผล พืชสมุนไพร

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล นางไพลิน ยตะโคตร อายุ 42 ปีอาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 109 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นางไพลิน ยตะโคตร อายุ 42 ปีอาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 109 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ภาพที่ 13 มะเฒ่า รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-078/6

2. ชื่อชนิดพืช หมากลิ้นจี่ (ลิ้นจี่) วิทยาศาสตร์ *Litchi chinensis* Sonn. วงศ์ SAPINDACEAE
รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-058/14 ลักษณะวิสัย ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช ใบทรงรี ดอกเป็นช่อ ผลมีทรงกลมสีแดงผิวขรุขระ

บริเวณที่พบ บ้าน นางระพีพร ยตะโคตร

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 2 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู อ.นาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.979081N ลองจิจูด (Longitude) 104.515117E

อายุ ประมาณ 3 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.40 เมตร ความสูง 7 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

อาหาร ผลสุกนิยมนำมารับประทานเป็นผลไม้

ยารักษาโรค ผลป้องกันโรคหวัด และเลือดออกตามไรฟัน

ความสำคัญของพืช เป็น พืชไม้ผล

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล นางระพีพร ยตะโคตร อายุ 54 ปีอาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

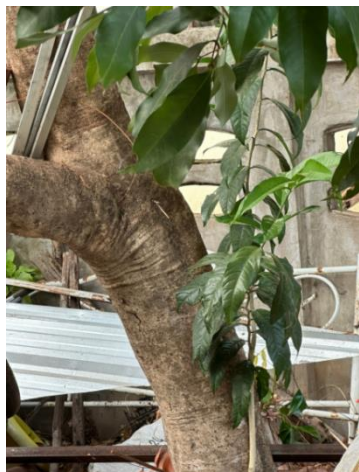
ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นางระพีพร ยตะโคตร อายุ 54 ปีอาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ภาพที่ 14 ลั่นจี่ รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-058/14

3. ชื่อชนิดพืช หมากลิ้นจี่ (ลิ้นจี่) วิทยาศาสตร์ *Litchi chinensis* Sonn. วงศ์ SAPINDACEAE

รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-058/15 ลักษณะวิสัย ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช ใบทรงรี ดอกเป็นช่อ ผลมีทรงกลมสีแดงผิวขรุขระ

บริเวณที่พบ บ้าน น.ส.ประสม แสนนาวา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 81 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู อ.นาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.977425N ลองจิจูด (Longitude) 104.516238E

อายุ ประมาณ 2 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.15 เมตร ความสูง 2 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

อาหาร ผลสุกนิยมนำมารับประทานเป็นผลไม้

ยารักษาโรค ผลป้องกันโรคหวัด และเลือดออกตามไรฟัน

ความสำคัญของพืช เป็น พืชไม้ผล

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล น.ส.ประสม แสนนาวา อายุ 56 ปีอาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 81 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล น.ส.ประสม แสนนาวา อายุ 56 ปีอาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 81 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ผล

ภาพที่ 15 ลีนจี รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-058/15

4. ชื่อชนิดพืช หมากลิ้นจี่ (ลิ้นจี่) วิทยาศาสตร์ *Litchi chinensis* Sonn. วงศ์ SAPINDACEAE

รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-058/16 ลักษณะวิสัย ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช ใบทรงรี ดอกเป็นช่อ ผลมีทรงกลมสีแดงผิวขรุขระ

บริเวณที่พบ บ้าน นายชาติ วงกะโซ่

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 199 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู อ.นาแก จังหวัด

นครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.98000N ลองจิจูด (Longitude) 104.517492E

อายุ ประมาณ 10 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.79 เมตร ความสูง 8 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

อาหาร ผลสุกนิยมนำมารับประทานเป็นผลไม้

ยารักษาโรค ผลป้องกันโรคหวัด และเลือดออกตามไรฟัน

ความสำคัญของพืช เป็น พืชไม้ผล

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล นายชาติ วงกะโซ่ อายุ 54 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 119 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นายชาติ วงกะโซ่ อายุ 54 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 119 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ผล

ภาพที่ 16 ลีนจี รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-058/16

5. ชื่อชนิดพืช หมากหุง (มะละกอ) วิทยาศาสตร์ *Carica papaya* L. วงศ์ CARICACEAE
 รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-031/23 ลักษณะวิสัย ไม้ล้มลุก
 ลักษณะเด่นของพืช ใบแตก ลำต้นยาวสีเขียวเทา
 บริเวณที่พบ บ้าน น.ส.ยุพรัตน์ เชื้อคำเพ็ง
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 106 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู อ.นาแก จังหวัด
 นครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.978799N ลองจิจูด (Longitude) 104.514827E

อายุ ประมาณ 2 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.15 เมตร ความสูง 2 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

อาหาร ผลดิบนำมาประกอบอาหาร เป็นส้มตำ ผลสุกนำมารับประทานเป็นผลไม้

ยารักษาโรค ผลสุกและผลดิบ ช่วยรักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน แก้ท้องเสีย

ความสำคัญของพืช เป็น พืชไม้ผล พืชผักพื้นเมือง ผักสวนครัว

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล น.ส.ยุพรัตน์ เชื้อคำเพ็ง อายุ 53 ปีอาชีพ เกษตรกร

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 106 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล น.ส.ยุพรัตน์ เชื้อคำเพ็ง อายุ 53 ปีอาชีพ เกษตรกร

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 106 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ผล

ภาพที่ 17 มะละกอ รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-031/23

6. ชื่อชนิดพืช กล้วยน้ำว่า วิทยาศาสตร์ *Musa paradisiaca* L. วงศ์ MUSACEAE

รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-100/22 ลักษณะวิสัย ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช ลำต้นมีกาบมีน้ำ ใบเป็นก้านยาวสีเขียว ผลสุกเป็นเครือสีเหลือง

บริเวณที่พบ บ้าน นางพิศมัย เชื้อตาพระ

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 152 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู อ.นาแก จังหวัด

นครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.979042N ลองจิจูด (Longitude) 104.515930E

อายุ ประมาณ 1 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.20 เมตร ความสูง 2 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

อาหาร ผลสุกทานเป็นผลไม้หรือนำมาเป็นของหวานได้ เช่น กล้วยบวชชี ลำต้นอ่อนที่อยู่ข้างใน หรือที่เรียกว่าหอยกกล้วยนำมาประกอบอาหาร เช่นแกงหอยก

ความเกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรม ใบและลำต้นนำมาทำกระทง หรือบายศรี ประกอบพิธีกรรม ทางศาสนา หรืองานมงคลต่าง ๆ

ความสำคัญของพืช เป็น พืชไม้ผล

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล นางพิศมัย เชื้อตาพระ อายุ 50 ปีอาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 152 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นางพิศมัย เชื้อตาพระ อายุ 50 ปีอาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 152 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ภาพที่ 18 กล้วยน้ำว่า รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-100/22

7. ชื่อชนิดพืช **จั่ว** วิทยาศาสตร์ *Bombax ceiba* L. วงศ์ MALVACEAE

รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-014/2 ลักษณะวิสัย ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช ลำต้นกลม ผิวเรียบ แตกกิ่งรอบต้น ขนานกับพื้นดิน ใบประกอบแบบนิ้วมือ
บริเวณที่พบ บ้านนางสำราญ แสนนาว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 147 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู อ.นาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.977650N ลองจิจูด (Longitude) 104.516427E

อายุ ประมาณ 8 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.55 เมตร ความสูง 5.05 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

อาหาร ฝักอ่อนใช้ประกอบอาหาร หรือรับประทานสด และผลนุ่นนำมาทำหมอนและที่นอน
เมล็ด สกัดเป็นน้ำมันพืช กากที่เหลือใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ใสนุ่น ใช้เพาะเห็ดฟาง

ยารักษาโรค เปลือก ต้มน้ำดื่มแก้บิด อาหารเป็นพิษ

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่นๆ เนื้อในฝักที่แก่จัด นำมาทำนุ่นใส่หมอน ที่นอน

ความสำคัญของพืช เป็น พืชเส้นใย พืชสมุนไพร

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล นางสำราญ แสนนาว อายุ 58 ปีอาชีพ เกษตรกร

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 147 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นางสำราญ แสนนาว อายุ 58 ปีอาชีพ เกษตรกร

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 147 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ผล

ภาพที่ 19 จี๊ว รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-014/2

8. ชื่อชนิดพืช หมากสีดา (ฝรั่ง) วิทยาศาสตร์ *Psidium guajava* L. วงศ์ MYRTACEAE

รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-066/20 ลักษณะวิสัย ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช เปลือกต้นเรียบ ใบสีเขียวหม่น รูปวงรี ออกดอกสีขาว ที่ซอกใบ ผลสีเขียวกลม
บริเวณที่พบ บ้านนางปิ่น เชื้อคำ

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 80 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู อ.นาแก จังหวัด
นครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.978349N ลองจิจูด (Longitude) 104.516248E

อายุ ประมาณ 2 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.10 เมตร ความสูง 2.68 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

อาหาร ผลนำมารับประทานเป็นผลไม้

ยารักษาโรค ฝรั่งมีสารต่อต้านอนุมูลอิสระสูงมาก ซึ่งช่วยในการชะลอวัยและริ้วรอยต่างๆ ได้ดี ช่วย
เสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับร่างกาย · ช่วยบำรุงผิวพรรณให้เปล่งปลั่งสดใส ปกป้องผิวหนังจากอนุมูลอิสระต่างๆ

ความสำคัญของพืช เป็น พืชไม้ผล และพืชสมุนไพร

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล นางปิ่น เชื้อคำเพ็ง อายุ 75 ปีอาชีพ รับจ้างทั่วไป

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นางปิ่น เชื้อคำเพ็ง อายุ 75 ปีอาชีพ รับจ้างทั่วไป

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ผล

ภาพที่ 20 ฝรั่ง รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-066/20

9. ชื่อชนิดพืช ดอกรัก วิทยาศาสตร์ *Calotropis gigantea* (L.) W.T.Aiton วงศ์ APOCYNACEAE

รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-154/1

ลักษณะวิสัย ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช ใบเดี่ยว ออกตรงข้าม รูปรีแกมขอบขนาน ปลายแหลม โคนเว้า เนื้อใบหนา ใต้ใบมีขนนุ่ม ก้านสั้น เป็นไม้พุ่ม ขนาดเล็กทุกส่วนมีน้ำยางขาว ดอก สีขาวหรือสีม่วง ออกเป็นช่อตามซอกใบหรือปลายกิ่ง

บริเวณที่พบ บ้าน นายศรีสุวรรณ ยตะโคตร

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 154 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู่ อ.นาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.9800673N ลองจิจูด (Longitude) 104.51694894E

อายุ ประมาณ 3 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.08 เมตร ความสูง 2.50 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

ยารักษาโรค เปลือก ราก รักษาบิด ขับเหงื่อ ยางมีฤทธิ์เป็นยาถ่ายอย่างแรง

ความสำคัญของพืช เป็น พืชไม้ผล และพืชสมุนไพร

เจ้าของพืช

ชื่อ-สกุล นายศรีสุวรรณ ยตะโคตร อายุ 58 ปี อาชีพ เกษตรกร

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 194 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นายศรีสุวรรณ ยตะโคตร อายุ 58 ปี อาชีพ เกษตรกร

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 194 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ดอก

ผล

ภาพที่ 21 ดอกรัก รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-154/1

10. ชื่อชนิดพืช ทองอุไร วิทยาศาสตร์ *Tecoma stans* (L.) Juss. ex Kunth วงศ์ BIGNONIACEAE
 รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-155/1 ลักษณะวิสัย ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช ลักษณะเป็นพุ่มเรือนยอดทรงกลม หรือรูปไข่ปลายใบแหลมโคนใบสอบใต้ใบมีขน
 ละเอียด ขอบใบจักฟันเลื่อย

บริเวณที่พบ บ้านนางบุญเต็ม กนทาวงศ์

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 189 หมู่ 10 บ.หนองหอยน้อย ต.นาคู่ อ.นาแก จังหวัด
 นครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)

ละติจูด (Latitude) 16.9802063N ลองจิจูด (Longitude) 104.51707581E

อายุ ประมาณ 2 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.20 เมตร ความสูง 3 เมตร

สถานภาพ เป็นพืชที่พบทั่วไป จำนวนที่พบ 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

อาหาร ผลนำไปปรุงอาหารให้มีรสเปรี้ยว

ยารักษาโรค เมื่อนำมาชงกับน้ำอุ่นๆ แล้วนำมาจิบทีละนิดจะช่วยรักษาโรคกระเพาะ

อื่นๆ (เช่น การเป็นพืช อนุรักษ์) ปลูกเพื่อความสวยงาม เป็นไม้ดอกมงคล นิยมปลูกจัดสวน และใช้
 บูชาพระ ต้นไม้โตไว ไม้ผลัดใบ ทนแล้งได้ดี ช่วยเสริมโชคลาภให้กับผู้ปลูก

ความสำคัญของพืช เป็น ไม้ดอก ไม้ประดับ

เจ้าของพืช

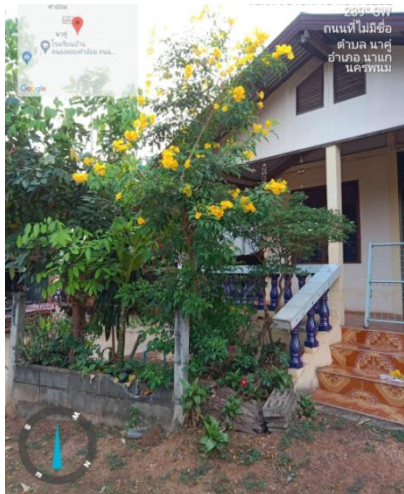
ชื่อ-สกุล นางบุญเต็ม กนทาวงศ์ อายุ 56 ปีอาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 189 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นางบุญเต็ม กนทาวงศ์ อายุ 56 ปีอาชีพ ทำนา

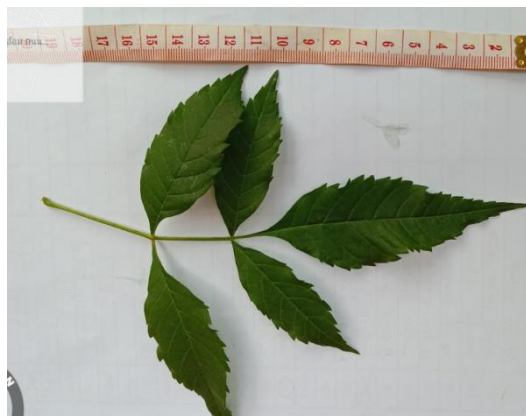
ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 189 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบด้านหลัง

ใบด้านหน้า

ดอก

ภาพที่ 22 ทองอุไร รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-155/1

การสำรวจและการเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ในปีงบประมาณ 2566 พบสัตว์ 5 ชนิด คือ สุกร สุนัข จำนวน 4 ตัว นกแก้ว ควาย ไก่ จำนวน 4 ตัว โดยมีข้อมูลสัตว์ดังนี้

1. ชื่อชนิดสัตว์ สุกร ชื่อวิทยาศาสตร์ Sus scrofa domesticus

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-013/1

ประเภทของสัตว์ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

บริเวณที่พบ บ้าน นางเยาวภา ยตะโคตร จำนวนที่พบ 2 ตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 197 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.97925N

ลองจิจูด (Longitude) 104.51588E

อายุ ประมาณ 0.5 ปี เพศเมีย

ประวัติ/ที่มา ชื้อมาจากฟาร์ม

ลักษณะเด่น ลำตัวอ้วนสีขาว มีจมูก และปากยื่นยาว หายอาหารโดยใช้จมูกสูดดมกลิ่น

ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงเพื่อขยายพันธุ์และจำหน่าย

ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อการเกษตร สัตว์เพื่อนันทนาการและด้านจิตใจ

เจ้าของสัตว์

ชื่อ-สกุล นางเยาวภา ยตะโคตร อายุ 35 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 197 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นางเยาวภา ยตะโคตร อายุ 35 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 197 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 23 สุกร รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-013/1

2. ชื่อชนิดสัตว์ สุนัข ชื่อวิทยาศาสตร์ Canis lupus familiaris

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-005/7

ประเภทของสัตว์ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

บริเวณที่พบ บ้าน นางปัญหา ไถยฝ้าย จำนวนที่พบ 3 ตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 45 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.98042N

ลองจิจูด (Longitude) 104.51810E

อายุ ประมาณ 1 ปี เพศ ผู้

ประวัติ/ที่มา นำมาจากเพื่อนบ้าน

ลักษณะเด่น ตัวสีน้ำตาลหูตั้ง

ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน และนันทนาการ

ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อนนันทนาการและด้านจิตใจ

เจ้าของสัตว์

ชื่อ-สกุล นางปัญหา ไถยฝ้าย อายุ 45 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 45 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นางปัญหา ไถยฝ้าย อายุ 45 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 45 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 24 สุนัข รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-005

3.ชื่อชนิดสัตว์ สุนัข ชื่อวิทยาศาสตร์ Canis lupus familiaris

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-005/8

ประเภทของสัตว์ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

บริเวณที่พบ บ้าน นายถนอม เชื้อคำเพ็ง จำนวนที่พบ 1 ตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.979888932N

ลองจิจูด (Longitude) 104.51708817E

อายุ ประมาณ 1 ปี เพศเมีย

ประวัติ/ที่มา นำมาจากเพื่อนบ้าน

ลักษณะเด่น ตัวสีน้ำตาล ด้านหน้าสีขาว ตาสีฟ้าขาว หูตั้ง เท้าสีขาว

ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน และนันทนาการ

ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อนนันทนาการและด้านจิตใจ

เจ้าของสัตว์

ชื่อ-สกุล นายถนอม เชื้อคำเพ็ง อายุ 57 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นายถนอม เชื้อคำเพ็ง อายุ 57 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 25 สุนัข รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-005

4. ชื่อชนิดสัตว์ สุนัข ชื่อวิทยาศาสตร์ Canis lupus familiaris

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-005/9

ประเภทของสัตว์ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

บริเวณที่พบ บ้าน นายศรี วงศ์ศรีชา จำนวนที่พบ 1 ตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 27 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.98085N

ลองจิจูด (Longitude) 104.51749E

อายุ ประมาณ 0.6 ปี เพศเมีย

ประวัติ/ที่มา นำมาจากเพื่อนบ้าน

ลักษณะเด่น ตัวสีน้ำตาล เทามีสีขาว หูตู่

ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน และนันทนาการ

ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อนนันทนาการและด้านจิตใจ

เจ้าของสัตว์

ชื่อ-สกุล นายศรี วงศ์ศรีชา อายุ 74 ปี อาชีพ ทานา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 27 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นายศรี วงศ์ศรีชา อายุ 74 ปี อาชีพ ทานา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 27 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 26 สุนัข รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-00

5. ชื่อชนิดสัตว์ สุนัข ชื่อวิทยาศาสตร์ Canis lupus familiaris
 รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-005/10
 ประเภทของสัตว์ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
 บริเวณที่พบ บ้าน น.ส.เปี้ย เชื้อคำเพ็ง จำนวนที่พบ 1 ตัว
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 129 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
 พิกัดทางภูมิศาสตร์
 ละติจูด (Latitude) 16.98131N
 ลองจิจูด (Longitude) 104.51796E
 อายุ ประมาณ 1 ปี เพศ ผู้
 ประวัติ/ที่มา นำมาจากญาติพี่น้อง
 ลักษณะเด่น ตัวสีน้ำตาล เทามีสีขาว หูตั้ง
 ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน และนันทนาการ
 ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อนนันทนาการและด้านจิตใจ
 เจ้าของสัตว์
 ชื่อ-สกุล น.ส.เปี้ย เชื้อคำเพ็ง อายุ 66 ปี อาชีพ ทำนา
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 129 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
 ผู้ให้ข้อมูล
 ชื่อ-สกุล น.ส.เปี้ย เชื้อคำเพ็ง อายุ 66 ปี อาชีพ ทำนา
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อยบ้านเลขที่ 129 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู่ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 27 สุนัข รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-005/10

6. ชื่อชนิดสัตว์ นกแก้ว ชื่อวิทยาศาสตร์ Psittaciformes
 รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-014/1
 ประเภทของสัตว์ สัตว์ปีก
 บริเวณที่พบ บ้าน นางฉวี เชื้อคำเพ็ง จำนวนที่พบ 6 ตัว
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 133 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
 พิกัดทางภูมิศาสตร์
 ละติจูด (Latitude) 16.979312N
 ลองจิจูด (Longitude) 104.517087E
 อายุ ประมาณ 1 ปี เพศ ผู้ +เมีย
 ประวัติ/ที่มา มีลักษณะเป็นพุ่มขนสีเหลือง ผิวหนังค่อนข้างหนา มีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากนก
 อื่นๆ คือ จะงอยปากที่สั้นหนา และทรวดทรงงอเป็นตะขอหุ้มปากล่าง
 ลักษณะเด่น ซื่อมาจากพ่อค้าในตลาด
 ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงเพื่อความสวยงาม และนันทนาการ
 ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อนนันทนาการและด้านจิตใจ
 เจ้าของสัตว์
 ชื่อ-สกุล นางฉวี เชื้อคำเพ็ง อายุ 56 ปี อาชีพ ทำนา
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 133 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
 ผู้ให้ข้อมูล
 ชื่อ-สกุล นางฉวี เชื้อคำเพ็ง อายุ 56 ปี อาชีพ ทำนา
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 133 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 28 นกแก้ว รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-014/6

7. ชื่อชนิดสัตว์ ควาย ชื่อวิทยาศาสตร์ Bubalus bubalis
 รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-007/4
 ประเภทของสัตว์ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
 บริเวณที่พบ บ้าน นางรสสุคนธ์ ไชยตันเทือก จำนวนที่พบ 1 ตัว
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
 พิกัดทางภูมิศาสตร์
 ละติจูด (Latitude) 16.980230N
 ลองจิจูด (Longitude) 104.517005E
 อายุประมาณ 8 ปี เพศเมีย
 ประวัติ/ที่มา ซื้อมาจากพ่อค้า
 ลักษณะเด่น ลำตัวสีดำเขายาว ปลายหางยาว
 ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงเพื่อขยายพันธุ์และจำหน่าย
 ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อการเกษตร สัตว์เพื่อเศรษฐกิจ
 เจ้าของสัตว์
 ชื่อ-สกุล นางรสสุคนธ์ ไชยตัน อายุ 45 ปี อาชีพ ค้าขาย
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
 ผู้ให้ข้อมูล
 ชื่อ-สกุล นางรสสุคนธ์ ไชยตัน อายุ 45 ปี อาชีพ ค้าขาย
 ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 29 ควาย รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-007

8. ชื่อชนิดสัตว์ ไก่ ชื่อวิทยาศาสตร์ Callus domesticus

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-002/16

ประเภทของสัตว์ สัตว์ปีก

บริเวณที่พบ บ้าน นายอัมพร เชื้อคำเพ็ง จำนวนที่พบ 1 ตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 118 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.980230N

ลองจิจูด (Longitude) 104.517005E

อายุ ประมาณ 1 ปี เพศ ผู้

ประวัติ/ที่มา ชื้อมาเลี้ยงเพื่อเป็นพ่อพันธุ์

ลักษณะเด่น ขนสีน้ำตาลอมส้ม และสีดำ ทางลำตัว มีหงอน ปากเป็นจระงอย เท้าเป็นแฉกสีเหลือง

ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงไว้เป็นอาหาร และจำหน่าย มูลไม่นำมาเป็นปุ๋ย

ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อการเกษตร สัตว์เพื่อนันทนาการและด้านจิตใจ

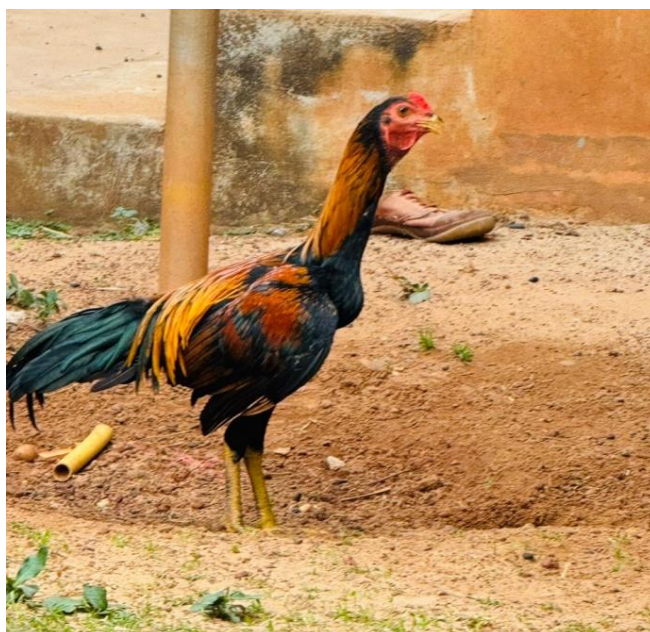
เจ้าของสัตว์

ชื่อ-สกุล นายอัมพร เชื้อคำเพ็ง อายุ 65 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 118 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นายอัมพร เชื้อคำเพ็ง อายุ 65 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 118 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 30 ไก่ รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-002/16

9. ชื่อชนิดสัตว์ ไก่ ชื่อวิทยาศาสตร์ Callus domesticus

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-002/17

ประเภทของสัตว์ สัตว์ปีก

บริเวณที่พบ บ้าน นายเนตร เชื้อคำเพ็ง จำนวนที่พบ 1 ตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 91 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.981090N

ลองจิจูด (Longitude) 104.518330E

อายุ ประมาณ 1 ปี เพศ ผู้

ประวัติ/ที่มา ซื้อมาเลี้ยงเพื่อเป็นพ่อพันธุ์

ลักษณะเด่น ขนสีน้ำตาลอมส้ม และสีดำ ทางลำคอ มีหงอน ปากเป็นจระงอย เท้าเป็นแฉกสีเหลือง

ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงไว้เป็นอาหาร และจำหน่าย มูลไม่นำมาเป็นปุ๋ย

ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อการเกษตร สัตว์เพื่อนันทนาการและด้านจิตใจ

เจ้าของสัตว์

ชื่อ-สกุล นายเนตร เชื้อคำเพ็ง อายุ 45 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 91 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นายเนตร เชื้อคำเพ็ง อายุ 45 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 91 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 31 ไก่ รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-002/17

10. ชื่อชนิดสัตว์ ไก่ ชื่อวิทยาศาสตร์ Callus domesticus

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-002/18

ประเภทของสัตว์ สัตว์ปีก

บริเวณที่พบ บ้าน นายสิทธิพงษ์ แสงจันทร์ จำนวนที่พบ 2 ตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.98101N

ลองจิจูด (Longitude) 104.417599E

อายุ ประมาณ 2 ปี เพศ ผู้ + เมีย

ประวัติ/ที่มา ซื้อมาเลี้ยงเพื่อเป็นพ่อพันธุ์

ลักษณะเด่น ขนสีน้ำตาลอมส้ม และสีดำ หางสีดำ มีหงอน ปากเป็นจระงอย เท้าเป็นแฉกสีเหลือง

ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงไว้เป็นอาหาร และจำหน่าย มูลไม่นำมาเป็นปุ๋ย

ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อการเกษตร สัตว์เพื่อนันทนาการและด้านจิตใจ

เจ้าของสัตว์

ชื่อ-สกุล นายสิทธิพงษ์ แสงจันทร์ อายุ 55 ปี อาชีพ รับจ้าง

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นายสิทธิพงษ์ แสงจันทร์ อายุ 55 ปี อาชีพ รับจ้าง

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 32 ไก่ รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-002/19

11. ชื่อชนิดสัตว์ ไก่ ชื่อวิทยาศาสตร์ Callus domesticus

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-002/19

ประเภทของสัตว์ สัตว์ปีก

บริเวณที่พบ บ้าน นายสิทธิพงษ์ แสงจันทร์ จำนวนที่พบ 2 ตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.98101N

ลองจิจูด (Longitude) 104.417599E

อายุ ประมาณ 2 ปี เพศ ผู้

ประวัติ/ที่มา ชื้อมาเลี้ยงเพื่อเป็นพ่อพันธุ์

ลักษณะเด่น ขนสีน้ำตาล หางสีดำ มีหงอน ปากเป็นจระงอย เท้าเป็นแฉกสีเหลือง

ประโยชน์ของสัตว์ เลี้ยงไว้เป็นอาหาร และจำหน่าย มูลไม่นำมาเป็นปุ๋ย

ความสำคัญของสัตว์ เป็น สัตว์เพื่อการเกษตร สัตว์เพื่อนันทนาการและด้านจิตใจ

เจ้าของสัตว์

ชื่อ-สกุล นายสิทธิพงษ์ แสงจันทร์ อายุ 55 ปี อาชีพ รับจ้าง

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นายสิทธิพงษ์ แสงจันทร์ อายุ 55 ปี อาชีพ รับจ้าง

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 33 ไก่ รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-002/21

การสำรวจและการเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ในปีงบประมาณ 2566 พบ ไลเคน จำนวน 3 ไลเคน

ข้อมูลชีวภาพอื่น ๆ

1. ชื่อชนิดชีวภาพอื่น ๆ ไลเคน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Parmotrema tinctorum* (Despr. ex Nyl.) Hale

รหัสชีวภาพอื่น ๆ 8-6480705-10-02/2

ประเภทของชีวภาพอื่น ๆ ไลเคน

การใช้ประโยชน์ ตัวชี้วัดคุณภาพของอากาศ

การขยายพันธุ์ ขยายพันธุ์แบบอาศัยเพศ และไม่อาศัยเพศ

ลักษณะเด่น มีลักษณะเป็นฝุ่นผงอัดเป็นแผ่นแบน(crusty)เกาะติดแน่นกระจายบนก้อนหิน เปลือกไม้ หรือกิ่งไม้

บริเวณที่พบ ในต้นไม้ บ้าน น.ส.สายชล เชื้อคำเพ็ง

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 54 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.980096N

ลองจิจูด (Longitude) 104.517412E

ความสำคัญของชีวภาพอื่น ๆ เป็น ชีวภาพอื่น ๆ เพื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

เจ้าของชีวภาพอื่น ๆ

ชื่อ-สกุล น.ส.สายชล เชื้อคำเพ็ง อายุ 42 ปี อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 54 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล น.ส.สายชล เชื้อคำเพ็ง อายุ 42 ปี อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 54 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 34 ไลเคน รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-02/2

2. ชื่อชนิดชีวภาพอื่นๆ ไลเคน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Parmotrema tinctorum* (Despr. ex Nyl.) Hale

รหัสชีวภาพอื่น ๆ 8-6480705-10-02/5

ประเภทของชีวภาพอื่น ๆ ไลเคน

การใช้ประโยชน์ ตัวชี้วัดคุณภาพของอากาศ

การขยายพันธุ์ ขยายพันธุ์แบบอาศัยเพศ และไม่อาศัยเพศ

ลักษณะเด่น มีลักษณะเป็นฝุ่นผงอัดเป็นแผ่นแบน (crusty) เกาะติดแน่นกระจายบนก้อนหิน เปลือกไม้ หรือกิ่งไม้

บริเวณที่พบ ในต้นไม้ บ้าน นายถนอม เขื่อนคำเพ็ง

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.97988893N

ลองจิจูด (Longitude) 104.51708817E

ความสำคัญของชีวภาพอื่น ๆ เป็น ชีวภาพอื่น ๆ เพื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

เจ้าของชีวภาพอื่น ๆ

ชื่อ-สกุล นายถนอม เขื่อนคำเพ็ง อายุ 54 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นายถนอม เขื่อนคำเพ็ง อายุ 54 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 35 ไลเคน รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-02/5

3. ชื่อชนิดชีวภาพอื่นๆ ไลเคน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Parmotrema tinctorum* (Despr. ex Nyl.) Hale

รหัสชีวภาพอื่น ๆ 8-6480705-10-02/6

ประเภทของชีวภาพอื่น ๆ ไลเคน

การใช้ประโยชน์ ตัวชี้วัดคุณภาพของอากาศ

การขยายพันธุ์ ขยายพันธุ์แบบอาศัยเพศ และไม่อาศัยเพศ

ลักษณะเด่น มีลักษณะเป็นฝุ่นผงอัดเป็นแผ่นแบน (crusty) เกาะติดแน่นกระจายบนก้อนหิน เปลือกไม้ หรือกิ่งไม้

บริเวณที่พบ ในต้นไม้ บ้าน นางสงวน พ่อปัญญา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 113 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด (Latitude) 16.980408N ลองจิจูด (Longitude) 104.515653E

ความสำคัญของชีวภาพอื่น ๆ เป็น ชีวภาพอื่น ๆ เพื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

เจ้าของชีวภาพอื่น ๆ

ชื่อ-สกุล นางสงวน พ่อปัญญา อายุ 65 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 113 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล นางสงวน พ่อปัญญา อายุ 65 ปี อาชีพ ทำนา

ชื่อหมู่บ้าน บ้านหนองหอยน้อย บ้านเลขที่ 113 หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 36 ไลเคน รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-02/6

ส่วนการสำรวจและการเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น และเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ในปีงบประมาณ 2566 ไม่พบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

บทที่ 5

สรุปผลการสำรวจ

การสำรวจและรวบรวมฐานทรัพยากรท้องถิ่น เป็นการศึกษาที่มุ่งค้นคว้าสภาพความเป็น ชุมชนวิถี ชุมชนสภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นและกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาของชาวบ้าน มีวัตถุประสงค์ หลักดังนี้ เพื่อศึกษาและรวบรวมฐานทรัพยากรท้องถิ่น พร้อมจัดทำข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่น ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่ม ผู้อาวุโส ปราชญ์ชาวบ้าน เจ้าของพืช เจ้าของสัตว์ และชาวบ้านทุกคนที่สามารถให้ข้อมูลได้ โดยขอบเขต พื้นที่ศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาพื้นที่ บ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยกำหนดพื้นที่ศึกษาใน 1 หมู่บ้าน ขอบเขตเนื้อหา มี 3 ด้าน คือ ความเป็นชุมชน วิถี ชุมชน และภูมิปัญญาชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ ใบงาน 9 ใบงานของการจัดทำฐาน ทรัพยากรท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

จากการดำเนินการรวบรวม และจัดทำข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่น ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม เพื่อนำมาประกอบการศึกษาและเป็นข้อมูลในการศึกษาฐานทรัพยากรท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาได้ ดำเนินการศึกษาและสรุปผลการศึกษารายละเอียดดังนี้

สรุปผลการศึกษา

จากการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น บ้านหนองหอยคำอ้อม หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม พบว่า ข้อมูลพื้นฐานบ้านหนองหอยคำอ้อม หมู่ที่ 10 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาคู โดยมีประชาชน 685 คน ชาย 325 คน หญิง 360 คน มีพื้นที่ทำนา 1,550 ไร่ ทำสวน 5 ไร่ พืชสวนที่สำคัญได้แก่ ฝรั่ง พารา มีร้านค้าในหมู่บ้าน จำนวน 7 แห่ง สถานบริการ จำนวน 6 แห่ง สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบสูง ทิศเหนือติด กับบ้านนาฉันทะ หมู่ที่ 5 ทิศใต้ติดกับบ้านหนองห้าง ตำบลหนองสังข์ อำเภอนาแกจังหวัดนครพนม ทิศตะวันออกติดบ้านหนองหอย หมู่ที่ 1 ทิศตะวันตกติด บ้านหนองหอยคำอ้อม หมู่ที่ 11 พืชที่พบกระจาย โดยทั่วไป มีมะม่วง ไม้กระถิน ฝรั่ง พารา มะขาม ลำไย ลิ้นจี่ มะพร้าว กลุ่มชุดดินที่ 6 ลักษณะและสมบัติดิน เป็น ดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีนํ้าตาลปนเหลืองหรือสีนํ้าตาล

มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีน้ำตาลปนเหลือง ดินล่างเป็นดินเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียว สีเทาอ่อน สีน้ำตาลปนเทาจางหรือสีเทา มีจุดประสีแดงของศิลาแลงอ่อนในดินล่างปริมาณ 5-50 % โดยปริมาตร ภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน อาจพบก้อนเหล็กและแมงกานีสสะสมในดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรด จัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ในดินบนและเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0) ในดินล่าง มีแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นหนอง 2 แห่ง ชื่อ หนองปู้ตา และหนองแวง ซึ่งมีน้ำตลอดทั้งปี มีอุณหภูมิเฉลี่ย 33 องศาเซลเซียส และมีปริมาณแสงเฉลี่ย 4,611 ลักซ์

ชื่อบ้านหนองหอยคำอ้อม กลุ่มคนบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ได้แยกหมู่บ้านออกมาจาก หมู่ที่ 1 ในสมัย ผู้ใหญ่บุญยง ยตะโคตร จึงได้ตั้งเป็นหมู่บ้าน หมู่ที่ 10

ปัจจุบัน ได้มีผู้ใหญ่บ้านที่มาปกครองบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 จำนวนทั้งสิ้น 5 คน ดังนี้

1. นายหลง เชื้อคำเพ็ง
2. นายเกตุ คำคนคล่อง
3. นายสมพงษ์ แก้ววงษ์สิงห์
4. นายเนตร ศรีแสน
5. นายสมพงษ์ แก้ววงษ์สิงห์ (คนปัจจุบัน)

วิถีชีวิตชาวบ้านหนองหอยน้อย หมู่ที่ 10 ในแต่ละเดือนมีดังนี้

เดือน มกราคม ทำบุญวันปีใหม่ เชื่อว่าเป็นการเริ่มต้นสิ่งดีๆ เสริมความเป็นสิริมงคลในชีวิต

เดือน กุมภาพันธ์ บุญกุ่มข้าว เป็นช่วงที่ชาวบ้านนำข้าวขึ้นยุ้งฉาง จะรวมตัวทำบุญกุ่มข้าว เพื่อเป็นสิริมงคล ให้นำน้ำให้ข้าวอุดมสมบูรณ์ตลอดปี

เดือน มีนาคม บุญพระเวส/บุญผะเหวด/บุญมหาชาติ นิยมจัดขึ้นในเดือนสี่ (ช่วงเดือน มีนาคม) เป็นประเพณีการบริจาคทาน

เดือน เมษายน ประเพณีสงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ สรงน้ำพระ สรงกระดุกบรรพบุรุษ

เดือน พฤษภาคม ประเพณีเลี้ยงปู้ตา

เดือน มิถุนายน ทำนา ไถนา หว่านกล้า ดำนา

เดือน กรกฎาคม เข้าพรรษา ทำบุญ ตักบาตร ฟังธรรม ถวายเทียนพรรษา

เดือน สิงหาคม ทำบุญห่อข้าวประดับดิน ห่อข้าวน้อย ห่อข้าวใหญ่

เดือนกันยายน บุญข้าวสาก โดยนำข้าวสากไปถวายพระ และวางไว้บริเวณวัดเพื่ออุทิศ ส่วนกุศล

ให้กับญาติที่ล่วงลับไปแล้ว

เดือนตุลาคม บุญออกพรรษา นำข้าวสาร อาหารแห้งไปตักบาตร

เดือนพฤศจิกายน บุญกฐิน ชาวบ้านนำผ้าใหม่ถวายแด่พระสงฆ์ เก็บเกี่ยวข้าวในนา

เดือนธันวาคม ทำบุญตักบาตร ส่งท้ายปีเก่า

การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น มี จำนวน 10 ชนิด การเก็บข้อมูล การใช้ประโยชน์ของสัตว์ที่สำคัญ 11 ชนิด และการเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่น ๆ 5 ชนิด พร้อมทั้งมีการจัดทำทะเบียนพืช จำนวน 1 แฟ้ม ทะเบียนสัตว์ จำนวน 1 แฟ้ม ทะเบียน ชีวภาพอื่นๆ จำนวน 1 แฟ้ม

อภิปรายผลการศึกษา

การจัดเก็บข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่น บ้านหนองหอยคำอ้อม หมู่ที่ 11 ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม พบว่า ครอบครักรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น พืชที่หายาก และสัตว์บางชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์ ในพื้นที่ควรทำคู่มือขั้นตอนต่างๆ ไว้เพื่อเป็นการศึกษา ไม่ให้หายไปสามารถสืบทอดรุ่นต่อรุ่นได้ ต้องมีการรวบรวมประชาชนชาวบ้าน มีการรวมกลุ่มเพื่อส่งเสริมการตลาดเพื่อรองรับการเป็นสินค้าจากชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรถ่ายทอดให้เยาวชนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่
3. จัดทำแหล่งเรียนรู้หรือทำคู่มือภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้เพื่อศึกษาในพื้นที่ตำบลนาคู

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

1. ควรมีการจัดทำฐานเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ความรู้กับคนในชุมชนและนอกชุมชนได้ ศึกษาเรียนรู้อนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นต่อไป
2. ควรจัดให้มีกิจกรรมเสริมให้กับนักเรียน นักศึกษาในพื้นที่ได้เข้ามาศึกษาแหล่ง เรียนรู้ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.). (2560). *คู่มือการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ : อพ.สธ.
- โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.). (2564). *แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม พ.ศ.2564 – 30 กันยายน พ.ศ. 2569)*. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- เต็ม สมิตินันท์. (2557). *ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทยฉบับแก้ไขเพิ่มเติม*. สำนักงานหอพรรณไม้. สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- นวรรตน์ ไตรรักษ์. (2549). *การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ ประชาชน ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

คำชี้แจง
ใบงานที่ 1 เรื่อง การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน ชุมชน แขวง เพื่อให้ทราบข้อมูลทางด้านศาสนา ประชากร สถานศึกษา และการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของท้องถิ่น
3. เพื่อให้เกิดทักษะในการสอบถาม รวบรวมข้อมูลและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้าน ชุมชน แขวง

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ปากกา ดินสอ
2. ยางลบ
3. โทวีสตัมปกล้อง
4. ยางลบ ไม้ขีดหรือ
- 5.

วิธีการ

1. สอบถามข้อมูลที่อยู่ในสำเนา / ดู สำเนาในของของเด็ทอ้อม
2. ดึงพิกัด ใต้ใช้ Timestamp Camera
3. สอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่เขต
- 4.
- 5.

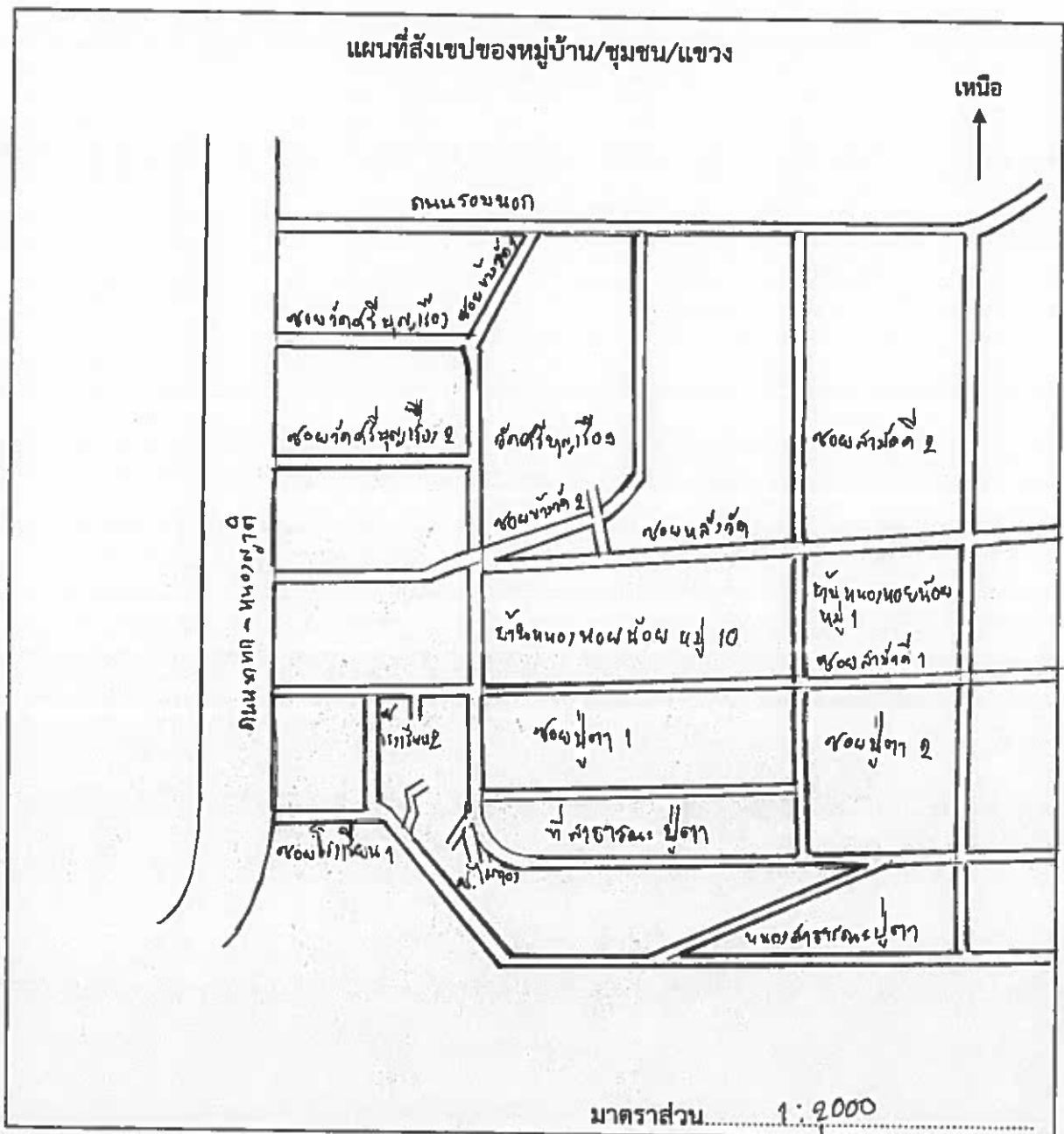
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบ ข้อมูล พื้นภาพ พื้นดิน
2. ทราบ ศักยภาพของพื้นที่
- 3.
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 1
เรื่อง การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

1. ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง (ที่เป็นทางการ) บ้านหนองหวาย
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง (ที่ชาวบ้านเรียก) บ้านหนองหวายน้อย

2. ที่ตั้ง หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง หนองหวาย อำเภอ/เขต หนองหวาย จังหวัด นครพนม
เส้นทางหลวงหมายเลข 203 เส้นทางท้องถิ่น.....
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง)
ละติจูด (Latitude) 16.999654 ลองจิจูด (Longitude) 104.515966

3. ข้อมูลทางศาสนา

- พุทธ วัด.....แห่ง เจ้าอาวาส.....รูป พระภิกษุสงฆ์.....รูป
 อิสลาม มัสยิด.....แห่ง อิหม่าม.....รูป
 คริสต์ โบสถ์.....แห่ง บาทหลวง.....รูป
 อื่นๆ ระบุ.....

4. จำนวนประชากร

หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่.....	10	จำนวน.....	211	ครัวเรือน	จำนวนพื้นที่.....	-	ไร่
จำนวนประชากร.....	685	คน	ชาย.....	395	คน	หญิง.....	360
0 - 14 ปี.....	132	คน	ชาย.....	63	คน	หญิง.....	69
15 - 25 ปี.....	88	คน	ชาย.....	49	คน	หญิง.....	45
26 - 49 ปี.....	267	คน	ชาย.....	134	คน	หญิง.....	133
50 - 59 ปี.....	98	คน	ชาย.....	42	คน	หญิง.....	56
60 ปี ขึ้นไป.....	100	คน	ชาย.....	43	คน	หญิง.....	57

5. ข้อมูลสถานศึกษาที่เปิดให้บริการ

- ระดับก่อนประถมศึกษา.....แห่ง ระดับประถมศึกษา.....1.....แห่ง
 ระดับมัธยมศึกษา.....แห่ง ระดับอนุปริญา.....แห่ง
 ระดับปริญญาตรี.....แห่ง ระดับสูงกว่าปริญญาตรี.....แห่ง
 อื่นๆ.....แห่ง

สถานศึกษา

- ชื่อสถานศึกษา.....โรงเรียนบ้านหนองน้ำค้อ
 ชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษา/หัวหน้าสถานศึกษา.....นาย นิสิต วาดีศรี
 จำนวนครู.....11.....คน
 จำนวนนักเรียน.....162.....คน นักเรียนชาย.....95.....คน นักเรียนหญิง.....87.....คน
- ชื่อสถานศึกษา.....
 ชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษา/หัวหน้าสถานศึกษา.....
 จำนวนครู.....คน
 จำนวนนักเรียน.....คน นักเรียนชาย.....คน นักเรียนหญิง.....คน

หมายเหตุ : หากมีสถานศึกษามากกว่า 2 แห่ง สามารถเพิ่มข้อมูลของสถานศึกษาได้ตามจริง

คำชี้แจง

ใบงานที่ 2 เรื่อง การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เพื่อทราบข้อมูลการประกอบอาชีพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา กำหนดแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนา ในด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบการประกอบอาชีพของบุคคลในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. สมุด
2. ดินสอ
3. ดินสอ
4. โพรตัมที่ 500
5.

วิธีการ

1. สอนถามข้อมูลจากผู้ในบ้านเลข ๑๐
2. สอนถามข้อมูลจาก อบต. นาด
3. ขอข้อมูลจากพี่สาว อภิระดม
4.
5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบการประกอบอาชีพของบุคคลในท้องถิ่น
2. ทราบศักยภาพทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น
3.
4.
5.

ใบงานที่ 2
เรื่อง การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

9. การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม และด้านอุตสาหกรรม

9.1 ด้านเกษตรกรรม

<u>พื้นที่ทำนา</u>	1,550	ไร่	-	งาน	-	ตารางวา	จำนวน.....	193	ครัวเรือน				
<u>พื้นที่ทำสวน</u>	1	ไร่	5	งาน	-	ตารางวา	จำนวน.....	1	ครัวเรือน				
1.....	ลินสี					ตารางวา	จำนวน.....	1	ไร่	-	งาน	-	ตารางวา
2.....	องุ่น					ตารางวา	จำนวน.....	4	ไร่	-	งาน	-	ตารางวา
3.....	-					ตารางวา	จำนวน.....	ไร่			งาน		ตารางวา
4.....	-					ตารางวา	จำนวน.....	ไร่			งาน		ตารางวา
5.....	-					ตารางวา	จำนวน.....	ไร่			งาน		ตารางวา
<u>พื้นที่ทำไร่</u>	-	ไร่	-	งาน	-	ตารางวา	จำนวน.....	-	ครัวเรือน				
1.....	-					ตารางวา	จำนวน.....	ไร่			งาน		ตารางวา
2.....	-					ตารางวา	จำนวน.....	ไร่			งาน		ตารางวา
3.....	-					ตารางวา	จำนวน.....	ไร่			งาน		ตารางวา
4.....	-					ตารางวา	จำนวน.....	ไร่			งาน		ตารางวา
5.....	-					ตารางวา	จำนวน.....	ไร่			งาน		ตารางวา

ปศุสัตว์ จำนวนสัตว์ในพื้นที่โดยรวม (กรณีมากกว่า 5 ชนิดที่กำหนด สามารถเพิ่มข้อมูลได้ตามจริง)

โค.....	29	ตัว	กระบือ.....	35	ตัว
สุกร.....	35	ตัว	เป็ด.....	160	ตัว
ไก่.....	75	ตัว	อื่นๆ.....	-	ตัว

ประมง

ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่สาธารณะ	-	แห่ง	พื้นที่.....	ไร่	งาน	ตารางวา
ภาครัฐ	-	แห่ง	พื้นที่.....	ไร่	งาน	ตารางวา
ภาคเอกชน	-	แห่ง	พื้นที่.....	ไร่	งาน	ตารางวา
ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่เอกชน	-	แห่ง	พื้นที่.....	ไร่	งาน	ตารางวา
ภาครัฐ	-	แห่ง	พื้นที่.....	ไร่	งาน	ตารางวา
ภาคเอกชน	-	แห่ง	พื้นที่.....	ไร่	งาน	ตารางวา
ทำเทียบเรือ/สะพานปลา	-	แห่ง				
ผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่สาธารณะ.....	-	ตัน/ปี				
ภาครัฐ	-	ตัน/ปี				
ภาคเอกชน	-	ตัน/ปี				
ผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่เอกชน.....	-	ตัน/ปี				
ภาครัฐ	-	ตัน/ปี				
ภาคเอกชน	-	ตัน/ปี				
อื่นๆ.....	-	ตัน/ปี				

9.2 ด้านอุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่.....แห่ง

(มีคนงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไปหรือมีทรัพย์สินเกินกว่า 200 ล้านบาทขึ้นไป)

กิจการอุตสาหกรรม เกี่ยวกับ (กรณีมากกว่า 5 ข้อ สามารถเพิ่มข้อมูลได้ตามจริง)

- 1.....-
- 2.....-
- 3.....-

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง...!.....แห่ง

(มีคนงาน 50-200 คนหรือมีทรัพย์สินตั้งแต่ 20-200 ล้านบาท)

กิจการอุตสาหกรรม เกี่ยวกับ (กรณีมากกว่า 5 ข้อ สามารถเพิ่มข้อมูลได้ตามจริง)

- 1.....-
- 2.....-
- 3.....-

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก หรือครัวเรือน.....แห่ง

(มีคนงานไม่เกิน 50 คนหรือมีทรัพย์สินถาวรไม่เกิน 20 ล้านบาท)

กิจการอุตสาหกรรม เกี่ยวกับ (กรณีมากกว่า 5 ข้อ สามารถเพิ่มข้อมูลได้ตามจริง)

- 1 บ้านซ่อมรถจักรยานยนต์
- 2 บ้านซ่อมรถยนต์
- 3 บ้านซ่อมรถไถนา / เครื่องจักรทางการเกษตร

10.การประกอบอาชีพด้านพาณิชย์

ธนาคาร.....แห่ง

สถานีบริการน้ำมัน.....แห่ง

บริษัท.....แห่ง

ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า.....แห่ง

ห้างหุ้นส่วนจำกัด.....แห่ง

ตลาดสด.....แห่ง

ร้านค้าต่าง ๆ 7แห่ง

โรงฆ่าสัตว์.....แห่ง

โรงสีข้าวแห่ง

อื่น ๆแห่ง

11.การประกอบอาชีพด้านสถานบริการ

โรงแรม.....แห่ง

ร้านอาหาร..... 1แห่ง

โรงภาพยนตร์.....แห่ง

สถานีขนส่ง.....แห่ง

อื่น ๆ 3แห่ง

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา

อบต. หนอง

วัน เดือน ปี 13 ๙-๑-๖๖

คำชี้แจง
ใบงานที่ 3 เรื่อง การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านสภาพภูมิประเทศ ลักษณะดิน แหล่งน้ำ อุณหภูมิ ปริมาณแสง และตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของทรัพยากรกายภาพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของทรัพยากรกายภาพในท้องถิ่น
3. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. วัสดุ
2. ปรอท
3. ปรอทในหลอดแก้ว
4. กระจก
- 5.

วิธีการ

1. สังเกตและวัดค่าทางกายภาพในท้องถิ่น
2. เก็บข้อมูลในสภาพพื้นที่จริง/บันทึกข้อมูลจาก web ภูมิสารสนเทศ
3. ใช้ Application Lupter
4. บันทึกค่า: ส่วนหน้าพื้นที่โดยมี Timestamp data
5. วัตถุประสงค์โดยมี Application Accuweather

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น
2. ทราบศักยภาพของทรัพยากรกายภาพในท้องถิ่น
3. ผู้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 3
เรื่อง การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

12. สภาพภูมิประเทศและสังคมพืช

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ทางทิศใต้ เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนทิศเหนือ เป็นที่ลาดเอียง

สังคมพืช

พืชที่พบกตามโดยทั่วไป มี มะม่วง ลำไย ส้ม ฝรั่ง มะพร้าว ขนุน มะขาม พืช
และสมุนไพร

13. ลักษณะดิน

ชนิดดิน

เป็นดินสีน้ำตาลปนแดง เป็นดินร่วนเหนียว ปนทราย หยาบ หรือ ดินเหนียวปนดินเหนียว
สีน้ำตาลปนเหลือง หรือ สีน้ำตาล มีสัดประสีน้ำตาล หก หรือ สีน้ำตาลปนเหลือง ดินส่วนใหญ่
ดินเหนียวปนทราย หยาบ หรือ ดินเหนียว สีเทาอ่อน สีน้ำตาลปนเทาขาว หรือ สีเทา มีสัดประสี
สีน้ำตาลปนดินเหนียว ปริมาณ 5-50% โขง ปริมาณ 150 ซม จากผิวดิน
ก่อนเนติค และ ความชื้น สัมพันธ์กับดินเหนียว ปริมาณดินเหนียว เป็นกรดเล็กน้อย เป็นกรดเล็กน้อย (PH 5.5-6.5)
ในดินเหนียว เป็นกรดเล็กน้อย (PH 4.5-5.0) ในดินเหนียว

14. แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำชลประทาน

14.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ

ห้วย

ชื่อ
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งห้วย)

ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....

ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร

มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

หนอง

ชื่อ
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งหนอง)

ละติจูด (Latitude) 1๖.๙๗๖๗๐4 E..... ลองจิจูด (Longitude) 1๐4.51๖443 N

ขนาด ความกว้าง 1.๕๐.....กิโลเมตร ความยาว 150.....กิโลเมตร

มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

หนอง

ชื่อ
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งหนอง)

ละติจูด (Latitude) 1๖.๙๗3410 E..... ลองจิจูด (Longitude) 1๐4.51๖๐41 N

ขนาด ความกว้าง 5๐.....กิโลเมตร ความยาว 12๕.....กิโลเมตร

มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

บึง ชื่อ.....
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งบึง)
ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
 มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

แม่น้ำ ชื่อ.....
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งแม่น้ำ)
ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
 มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

14.2 แหล่งน้ำชลประทาน

ฝาย ชื่อ.....
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งฝาย)
ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
 มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

คลองชลประทาน (คลองส่งน้ำ) ชื่อ.....
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งคลองชลประทาน)
ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
 มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

เขื่อน ชื่อ.....
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งเขื่อน)
ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
 มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

อ่างเก็บน้ำ ชื่อ.....
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งอ่างเก็บน้ำ)
ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
 มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

ฝายชะลอความชุ่มชื้น ชื่อ.....
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งฝายชะลอความชุ่มชื้น)
ละติจูด (Latitude)..... ลองจิจูด (Longitude).....
ขนาด ความกว้าง.....กิโลเมตร ความยาว.....กิโลเมตร
 มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล

15. ปริมาณและคุณภาพน้ำ

15.1 ปริมาณน้ำฝน

- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี.....มิลลิเมตร
- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดต่อปีมิลลิเมตร ช่วงเดือน - เดือน.....
- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุดต่อปีมิลลิเมตร ช่วงเดือน - เดือน.....

15.2 ปริมาณความต้องการใช้น้ำเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่

- เพียงพอดตลอดปี
- น้ำแห้ง ในช่วงเดือน..... ฝนฤดูม - เดือน เมษายน
- น้ำท่วม ในช่วงเดือน..... กรกฎาคม - เดือน สิงหาคม

15.3 คุณภาพของน้ำ

- ปนเปื้อนโลหะหนัก
- ปนเปื้อนจุลินทรีย์
- น้ำสะอาดไม่มีปัญหาการปนเปื้อน

16. อุณหภูมิ

เช้า..... 29 องศาเซลเซียส
เที่ยง..... 39 องศาเซลเซียส
เย็น..... 34 องศาเซลเซียส
สูงสุด..... 39 องศาเซลเซียส
ต่ำสุด..... 29 องศาเซลเซียส
ณ พื้นที่เก็บโดยรวมต่อวัน

17. ความเข้มแสง

เช้า..... 2864 ลักซ์
เที่ยง..... 7454 ลักซ์
เย็น..... 3517 ลักซ์

คำชี้แจง

ใบงานที่ 4 เรื่อง การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน

การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติ ที่มาการตั้งถิ่นฐาน ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นวิถีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมา และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของท้องถิ่น
3. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. สีผสมอาหาร / ดินสอ
2. ปากกา ยาลง
3. โปสเตอร์หรือสื่อ
4.
5.

วิธีการ

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติหมู่บ้าน / วิถีชุมชน / บุคคลในท้องถิ่น
2. ถ่ายภาพ
3. นำข้อมูลที่ได้มาสรุปใส่ใบงานที่ 4
4.
5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบประวัติความเป็นมาของวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น
2. ทราบศักยภาพของท้องถิ่น
3. เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น
4.
5.

แบบบันทึกข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน แขวง

ประวัติหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนองน้ำใส

ที่ตั้งหมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย ถนน

ตำบล/แขวง หนอง อำเภอ/เขต หนอง จังหวัด นครพนม

บันทึกข้อมูล ประวัติหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

บ้านหนองน้ำใส หมู่ 10 หนองน้ำใส หมู่ที่ 1 9 ในสมัยก่อนหมู่บ้านนี้ มีคนอาศัยอยู่ประมาณ 100 คน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2510 ได้มีโครงการสร้างถนนสายบ้านหนองน้ำใส - บ้านหนองน้ำใส ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร และได้มีการจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ที่บ้านหนองน้ำใส หมู่ที่ 10 และบ้านหนองน้ำใส หมู่ที่ 10 จนปัจจุบันมี 10 หมู่บ้าน ดังนี้ หนองน้ำใส หนองน้ำใส หนองน้ำใส หนองน้ำใส หนองน้ำใส หนองน้ำใส หนองน้ำใส หนองน้ำใส หนองน้ำใส หนองน้ำใส

ผู้ให้ข้อมูล (คนที่ 2)

ชื่อ-สกุล นาย ใสใส ชื่อจริง ใสใส อายุ 75 ปี อาชีพ ทำไร่

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนองน้ำใส

ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย ถนน

ตำบล/แขวง หนอง อำเภอ/เขต หนอง จังหวัด นครพนม

หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล

19.สรุปข้อมูลวิถีชีวิตหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ในฤดูทำนา ไร่ ขนุน ผลไม้ ต้มยำ คัสซู่ ข้าวเหนียว ปลาหมึก สลัด รังไข่จากน้
ผึ้งป่า ปลาหมึก ไข่จากนก ไข่ไก่ ไข่หมู ไข่ปลา ไข่กุ้ง

แบบบันทึกข้อมูลวิถีชีวิตรายบุคคล

ข้อพิจารณา (กิจวัตรประจำวัน การประกอบอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ)

วิถีชีวิตรอบวัน

- ล้างปลา
- ปลูกพืช ตาม ไร่ ฝ้าย ต้น

วิถีชีวิตรอบสัปดาห์

- ทำบุญ ตักบาตรทุกวัน
- ทำบุญ ตาม ประเพณี

วิถีชีวิตรอบเดือน

- ทำบุญ ทำสมาธิทุกวัน
- ทำบุญ ตาม ประเพณี

วิถีชีวิตรอบปี

- ทำบุญ ปี 9 ครั้ง
- ทำบุญ ประเพณี ตาม ประเพณี

ผู้ให้ข้อมูล (คนที่ 1)

ชื่อ-สกุล นาย บก ๓๓๓๓ อายุ ๕๕ ปี อาชีพ ว่าง

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง หมู่บ้านหนองบัว

ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย ถนน

ตำบล/แขวง หนอง อำเภอบึงกาฬ จังหวัด นครพนม

หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล

แบบบันทึกข้อมูลวิถีชีวิตรายบุคคล

ข้อพิจารณา (กิจวัตรประจำวัน การประกอบอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ)

วิถีชีวิตประจำวัน

- ตื่นนอน ประมาณ 04.00 - 05.00 น.

ดูแลรักษา ไร่ส้มบนเขา ตำนานเมล็ดพันธุ์ 9 ปี ปลูก กุ้งดำ 5 ปี
เก็บผัก ปลูกผัก ทำน้ำจิ้ม ปลูกข้าว

วิถีชีวิตรอบสัปดาห์

- ปลูกผักกาดขาว

- ปลูกผักขม

- ปลูกข้าว ผักกาดต้นเตย

วิถีชีวิตรอบเดือน

- ปลูกผัก

- ไร่ส้มปลูกส้มปลูกส้มและสวนกล้วย

- ไร่ส้มปลูกส้ม

วิถีชีวิตรอบปี

- ปลูกผัก

- ไร่ส้มปลูกส้ม

- ไร่ส้มปลูกส้ม

ผู้ให้ข้อมูล (คนที่ 2)

ชื่อ-สกุล นาย ใสแก้ว เขื่อนดี อายุ 75 ปี อาชีพ ปลูก

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนองโพธิ์

ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย ถนน

ตำบล/แขวง บ้าน อำเภอ/เขต บ้าน จังหวัด นครพนม

หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล

แบบบันทึกวิถีชีวิตหมู่บ้าน ชุมชน แขวง

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนองผอย

ที่ตั้งหมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... ผด..... อำเภอ/เขต..... นทท. จังหวัด..... นครพนม

วิถีหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

ข้อพิจารณา (กิจวัตรประจำวัน การประกอบอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ)

1.เดือนมกราคม

..... ตักบวช พิธีสงฆ์ 9 วัน ลูกทนต์งัดฟันสูดดม

2.เดือนกุมภาพันธ์

..... เปิดโรงเรียนวัน เดือน ๑ ปี ๑ ครั้ง สงฆ์งัดฟัน ลูกทนต์งัดฟัน

3.เดือนมีนาคม

..... บุญบั้งไฟ บุญมหาชาติ ๑ ครั้ง

4.เดือนเมษายน

..... บุญสงกรานต์ หนึ่งวันประชาชน รำไม้ตีหนึ่งวันสูดดม ทนอดไม้

5.เดือนพฤษภาคม

..... เลี้ยงปูปลา เดือน ๖ วัน ๒ ครั้ง

6.เดือนมิถุนายน

7.เดือนกรกฎาคม

..... บุญบั้งไฟบุญชา บุญทำพระธาตุ

..... พิธีบุญในวัดมีพระเช่นพระธาตุ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10

คำชี้แจง

ใบงานที่ 5 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพืชที่มีความสำคัญ และมีลักษณะเด่น สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของพืชในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่าของพืชในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ไม้กม ดินสอ ฆนดม.
2. สิบนิ้ว ๓๐๓/๓๐๓.
3. ไม้บรรทัด ๓๐ ซม.
- 4.
- 5.

วิธีการ

1. สดมตามข้อมูลที่ได้รับจากชาวบ้าน
2. ศึกษาค้นคว้า
3. สืบค้น, กติกรรม, กิจการณณ์ของพืช
4. ไม้กม ๓๐ ซม.
- 5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
2. ทราบถึงศักยภาพของพืชในท้องถิ่น
3. ทราบถึงตระหนัก เห็นคุณค่าของพืชในท้องถิ่น
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

20. ข้อมูลพืช

ชื่อนิคมพืช ลิ้นจี่ (หมากลิ้นจี่)
 ชื่อวิทยาศาสตร์ Litchi chinensis So. พ.ท. วงศ์ SAPINDACEAE
 รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-058/14 ลักษณะวิสัย ไม้ยืนต้น
 ลักษณะเด่นของพืช เปลือกที่ขรุขระสีเทาๆ ใต้ใบมีต่อมแบบขนนก
รูปวงรีปลายมนกลม

บริเวณที่พบ บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 10
 ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนองน้อย
 ที่อยู่บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย - ถนน -
 ตำบล/แขวง นาข่อย อำเภอ/เขต นาหมื่น จังหวัด น่าน
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)
 ละติจูด (Latitude) 16° 45' 40.81" ลองจิจูด (Longitude) 101° 51' 51.17"
 อายุประมาณ 3 ปี เส้นรอบวงลำต้น 40 ซม. เมตร ความสูง 4 เมตร
 สถานภาพ ที่ปลูก จำนวนที่พบ (ต้น) 1 ต้น

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

อาหาร ผลสุกรับประทานเป็นผลไม้

ยารักษาโรค ใช้กับคน ผล ร่องที่ใบ รดน้ำ และใช้ดอกทำยาสมุนไพร

ยารักษาโรค ใช้กับสัตว์

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่นๆ

ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช

ความเกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรม

ความเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนา

อื่นๆ (เช่น การเป็นพืช อันตราย)

ความสำคัญของพืช โดยเลือกได้มากกว่า 1 กลุ่ม แบ่งออกเป็น

☒ พืชไม้ผล	☐ พืชใช้เนื้อไม้
☐ ไม้ดอก ไม้ประดับ	☐ พืชเส้นใย
☐ พืชผักพื้นเมือง ผักสวนครัว	☐ พืชให้แป้งและน้ำตาล
☐ พืชจักสาน	☐ พืชให้น้ำมันหอมระเหย
☐ พืชเครื่องดื่ม	☐ พืชอาหารสัตว์
☐ พืชสมุนไพร	☐ พืชมีพิษ
☐ พืชเครื่องเทศ	☐ พืชกำจัดแมลง
☐ พืชน้ำมัน	☐ วัชพืช
☐ พืชให้สี	☐ พืชให้น้ำยาง
☐ พืชเพื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ	

มีเจ้าของ

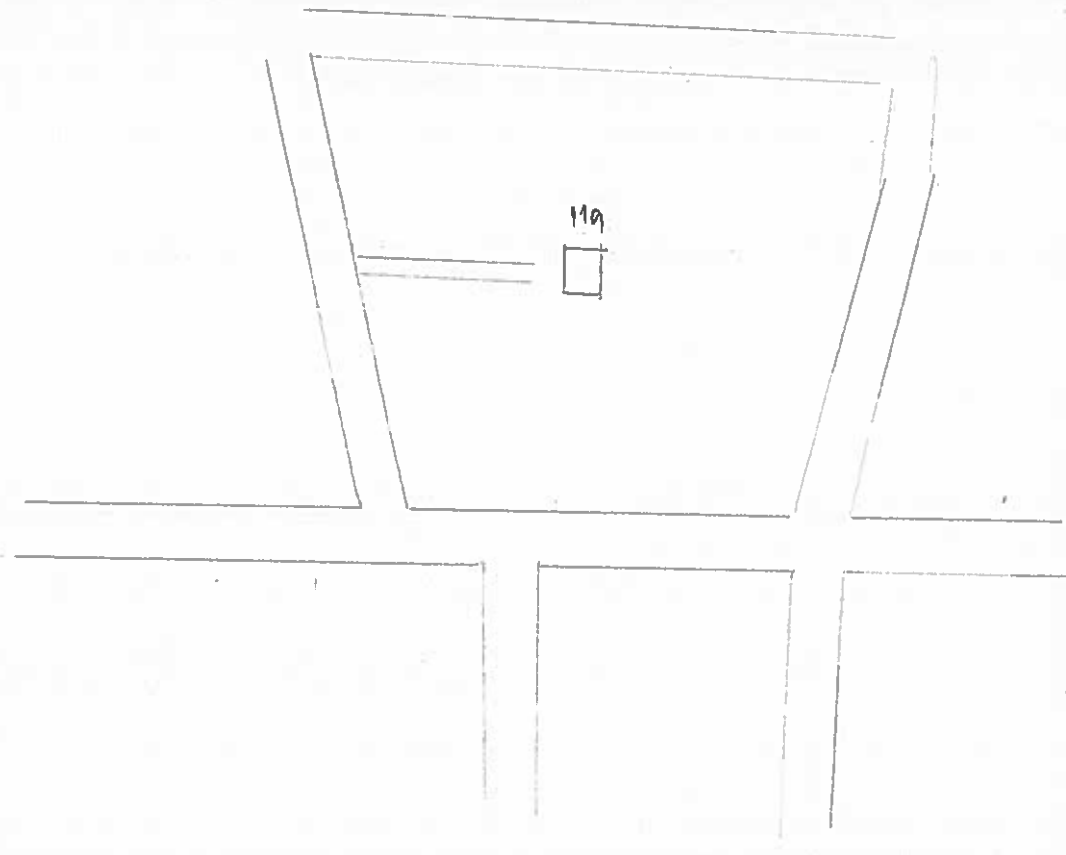
ไม่มีเจ้าของ

เจ้าของพืช
ชื่อ-สกุล หม่อมราชวงศ์ ฉกรรจ์ อายุ 54 ปี อาชีพ เกษิก
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนองหอย
ที่อยู่บ้านเลขที่ 119 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย - ถนน -
ตำบล/แขวง หาด อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด หนองคาย
หมายเลขโทรศัพท์ - อีเมล -

ผู้ให้ข้อมูล
ชื่อ-สกุล หม่อมราชวงศ์ ฉกรรจ์ อายุ 54 ปี อาชีพ เกษิก
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนองหอย
ที่อยู่บ้านเลขที่ 119 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย - ถนน -
ตำบล/แขวง หาด อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด หนองคาย
หมายเลขโทรศัพท์ - อีเมล -

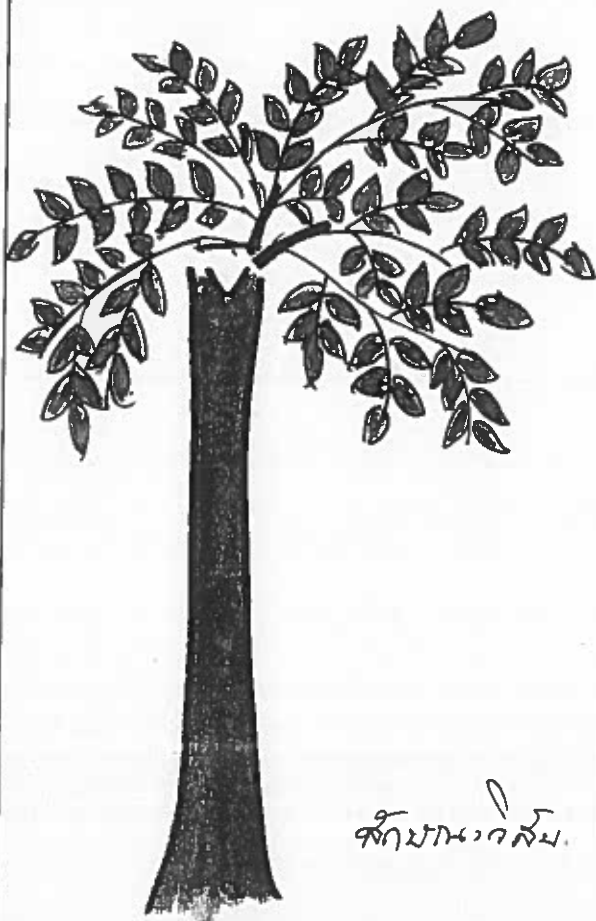
ผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้

เหนือ
↑

มาตราส่วน.....

วาดภาพประกอบ

1๕๗0

พิกุลเทศ

1๕๗0

ลำต้น

พ.

1๕๖.

มาตราส่วน.....

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา ๑๒๑ ๖๖๑/.....

วัน เดือน ปี

คำชี้แจง

ใบงานที่ 5 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพืชที่มีความสำคัญ และมีลักษณะเด่น สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของพืชในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่าของพืชในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ปากกา ฟิล์มสี อยางสน
2. โทรทัศน์ สีอติโอ
3. ด้ายสี
4. กุ๊ตัมเมตร
5. ไหมนรร์ทศ

วิธีการ

1. สอนถามข้อมูลจากเจ้าของพืชในท้องถิ่น
2. ถ่ายภาพ
3. สังเกต ถักดอมสูง ถักดอมของลำต้นพืช
4. บันทึกข้อมูล
- 5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
2. ทำให้ทราบศักยภาพของพืชในท้องถิ่น
3. ทำให้ตระหนัก เห็นคุณค่าของพืชในท้องถิ่น
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 5

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

20. ข้อมูลพืช

ชื่อชนิดพืช ฝรั่ง
 ชื่อวิทยาศาสตร์ Psidium guajava L.
 รหัสพรรณไม้ 8-6480705-10-066/20 ลักษณะวิสัย ไม้ต้น
 ลักษณะเด่นของพืช เปลือกต้นหยาบ ใบมีกลิ่น รสเปรี้ยว ดอกสีขาว
ผลสีแดง

บริเวณที่พบ บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่ 10
 ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่ 10
 ที่อยู่บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย - ถนน -
 ตำบล/แขวง บ้านเลขที่ 80 อำเภอ/เขต บ้านเลขที่ 80 จังหวัด นครพนม
 พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพรรณไม้)
 ละติจูด (Latitude) 16.978349 ลองจิจูด (Longitude) 104.516248
 อายุประมาณ 2 ปี เส้นรอบวงลำต้น 0.10 เมตร ความสูง 2.65 เมตร
 สถานภาพ ปลูก จำนวนที่พบ (ต้น) 1

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น (ระบุส่วนที่ใช้และวิธีการใช้)

อาหาร ผลรับประทานเป็นผลไม้

ยารักษาโรค ใช้กับคน เปลือกทำยา

ยารักษาโรค ใช้กับสัตว์ -

เครื่องเรือน เครื่องใช้อื่นๆ -

ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช

ความเกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรม

ความเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนา

อื่นๆ (เช่น การเป็นพิษ อันตราย)

ความสำคัญของพิษ โดยเลือกได้มากกว่า 1 กลุ่ม แบ่งออกเป็น

☒ พิษไม้ผล	☐ พิษใช้เนื้อไม้
☐ ไม้ดอก ไม้ประดับ	☐ พิษเส้นใย
☐ พิษผักพื้นเมือง ผักสวนครัว	☐ พิษให้แสบและน้ำตา
☐ พิษจักสาน	☐ พิษให้น้ำมันหอมระเหย
☐ พิษเครื่องดื่มน้ำ	☐ พิษอาหารสัตว์
☒ พิษสมุนไพร	☐ พิษมีพิษ
☐ พิษเครื่องเทศ	☐ พิษกำจัดแมลง
☐ พิษน้ำมัน	☐ วัชพืช
☐ พิษให้สี	☐ พิษให้น้ำยาง
☐ พิษเพื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ	

มีเจ้าของ

ไม่มีเจ้าของ

เจ้าของพืช
ชื่อ-สกุล นางปิ่น เชื้อคำเที่ยง อายุ 75 ปี อาชีพ เกษตกร
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนองทราย
ที่อยู่บ้านเลขที่ 90 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย — ถนน —
ตำบล/แขวง นาสูง อำเภอ/เขต นาหว้า จังหวัด บึงกาฬ
หมายเลขโทรศัพท์ — อีเมล —

ผู้ให้ข้อมูล
ชื่อ-สกุล นางปิ่น เชื้อคำเที่ยง อายุ 75 ปี อาชีพ เกษตกร
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนองทราย
ที่อยู่บ้านเลขที่ 90 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย — ถนน —
ตำบล/แขวง นาสูง อำเภอ/เขต นาหว้า จังหวัด บึงกาฬ
หมายเลขโทรศัพท์ — อีเมล —

ผังแสดงตำแหน่งพรณไม้

เหนือ

ถนน ๓๓๓๖ - ๓๓๓๖ (๓๓๓๖)

พ.ล. ๓๓๓๖.๓๓๓๖ →

๓๓๓๖

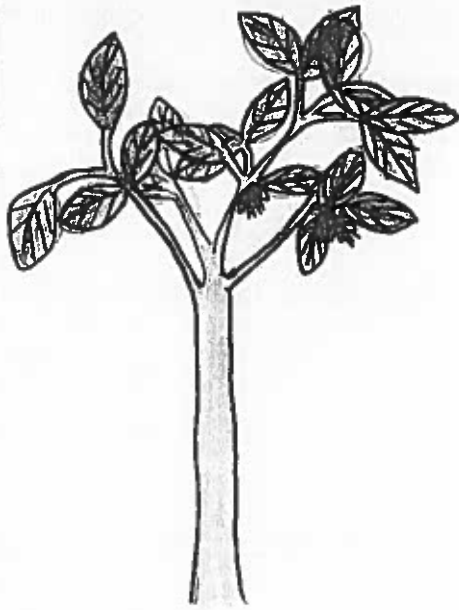
16.978349
104.516248

มาตราส่วน.....

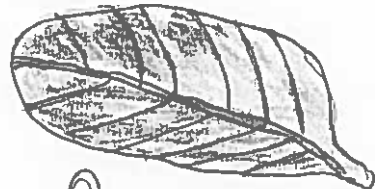
วาดภาพประกอบ

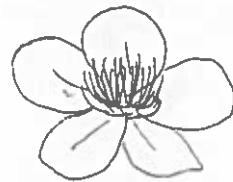
ลำต้น 1:20

ต้นมะขาม 1:30

ใบ 1:1

ดอก 1:1

มาตราส่วน.....

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา

วัน เดือน ปี

คำชี้แจง
ใบงานที่ 6 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสัตว์ที่มีความสำคัญ และมีลักษณะเด่น สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาและใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลของสัตว์ในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของสัตว์ในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่าของสัตว์ในท้องถิ่น

วัสดุ/อุปกรณ์

1. หนังสือนิตยสาร นิตยสาร
2. หนังสือนิตยสาร นิตยสาร
3. หนังสือนิตยสาร
4. หนังสือนิตยสาร
5.

วิธีการ

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลสัตว์ในท้องถิ่น
2. ศึกษาค้นคว้า
3. หนังสือนิตยสาร
4.
5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบข้อมูลสัตว์ในท้องถิ่น
2. ทำให้ทราบศักยภาพของสัตว์ในท้องถิ่น
3. ทำให้ทราบคุณค่าของสัตว์ในท้องถิ่น
4.
5.

ใบงานที่ 6

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น

21. ข้อมูลพันธุ์สัตว์

ชื่อชนิดสัตว์

สุนัข

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Canis lupus familiaris*

รหัสพันธุ์สัตว์ 8-6480705-10-005/008

ประเภทของสัตว์ (เช่น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ฯลฯ)

เลี้ยงลูกด้วยนม

บริเวณที่พบ

55

8.10

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง

บ้านคลองคอก

ที่อยู่บ้านเลขที่

55

หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่

10

ซอย

-

ถนน

-

ตำบล/แขวง

นาด้วง

อำเภอ/เขต

นาแก

จังหวัด

นครพนม

พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งพันธุ์สัตว์)

ละติจูด (Latitude) 16.97988893

ลองจิจูด (Longitude)

104.51708817

อายุประมาณ

1

ปี เพศ

เมีย

ประวัติที่มา

- ถูกหมาป่ากัดที่คอ

ลักษณะเด่น

- ตัวสีน้ำตาล, ตาเหลือง, หูตั้ง, เท้าขาว

หูตั้ง, เท้าขาว

ประโยชน์ของสัตว์

เลี้ยงเพื่อเอาเนื้อ

และไข่

เลี้ยงเพื่อการจำหน่าย รายได้ประมาณ - บาท/เดือน

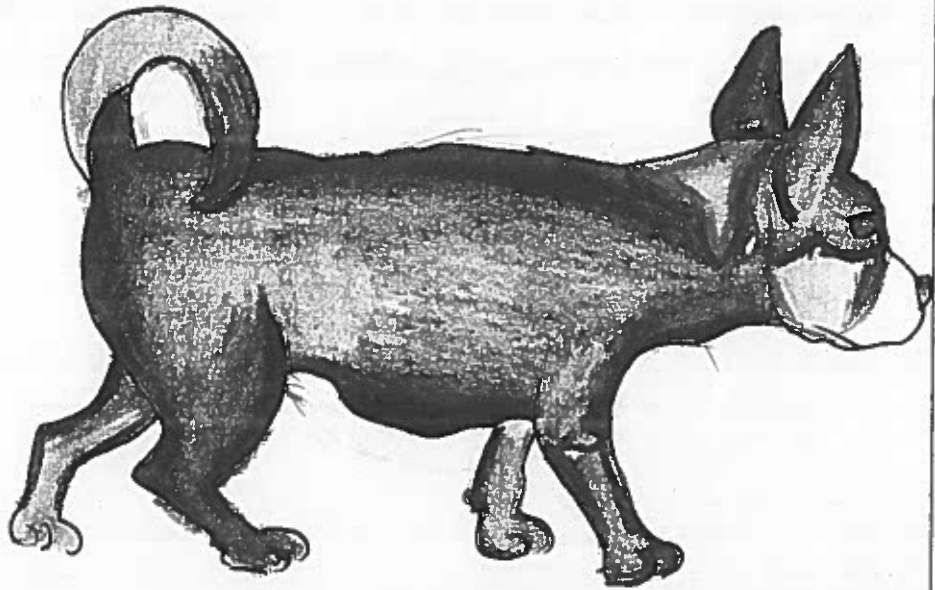
รายได้ประมาณ - บาท/ปี

เลี้ยงเพื่อเป็นพ่อพันธุ์ ชื่อพันธุ์ -

เลี้ยงเพื่อเป็นแม่พันธุ์ ชื่อพันธุ์ -

อื่นๆ

วาดภาพประกอบ

มาตราส่วน..... 1:10

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา ๗๗๗.๗๗๗

วัน เดือน ปี

คำชี้แจง

ใบงานที่ 7 เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น

การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลชีวภาพอื่นๆ การใช้ประโยชน์ ชนิด ลักษณะเด่น และการกระจายพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตอื่นๆ นอกจากพืชและสัตว์ เช่น เห็ด รา สาหร่าย ไลเคน ฯลฯ ในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทราบศักยภาพของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ตระหนัก เห็นคุณค่าของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น

วัสดุ / อุปกรณ์

1. ปากกาสีน้ำเงิน
2. ใบกระดาษ
- 3.
- 4.
- 5.

วิธีการ

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลชีวภาพในท้องถิ่น
2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลชีวภาพในท้องถิ่น
3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลชีวภาพในท้องถิ่น
4. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลชีวภาพในท้องถิ่น
- 5.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รู้ถึงคุณค่าของชีวภาพในท้องถิ่น
2. ได้รู้ถึงศักยภาพของชีวภาพในท้องถิ่น
3. ได้รู้ถึงคุณค่าของชีวภาพในท้องถิ่น
- 4.
- 5.

ใบงานที่ 7

เรื่อง การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น

22. ข้อมูลชีวภาพอื่นๆ

ชื่อชนิดชีวภาพอื่นๆ ไลเคน
ชื่อวิทยาศาสตร์ Parmotrema praesorediosum
รหัสชีวภาพอื่นๆ 8-648 0205-10-02/3
ประเภทของชีวภาพอื่นๆ (เช่น เห็ด รา ไลเคน สาหร่าย ฯลฯ) ไลเคน
การใช้ประโยชน์ เป็นต้นไม้ประดับในสวน

ลักษณะการกระจายพันธุ์
การขยายพันธุ์ แบบอาศัยเพศ
ลักษณะเด่น ดอกสีขาว
บริเวณที่พบ บ้านเลขที่ 54 หมู่ 10
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง บ้านหนอง
ที่อยู่บ้านเลขที่ 54 หมู่ที่/ชุมชนที่/แขวงที่ 10 ซอย - ถนน -
ตำบล/แขวง หาด อำเภอ/เขต หาด จังหวัด หนองคาย
พิกัดทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งชีวภาพอื่นๆ)
ละติจูด (Latitude) 16.980016 ลองจิจูด (Longitude) 104.577412

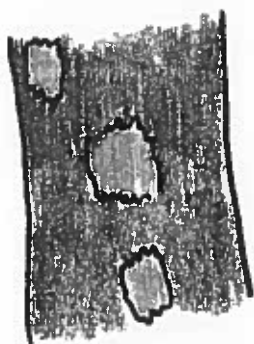
ความสำคัญของชีวภาพอื่นๆ โดยเลือกได้มากกว่า 1 กลุ่ม แบ่งออกเป็น

☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อการเกษตร	☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่ออุตสาหกรรม
☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อกำจัดศัตรูพืช	☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อเป็นเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ
☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อเศรษฐกิจ	☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่องานวิทยาศาสตร์และการแพทย์
☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อนันทนาการและด้านจิตใจ	☐ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อเป็นอาหารและยารักษาโรค
☒ ชีวภาพอื่นๆ เพื่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ	

มีเจ้าของ

ไม่มีเจ้าของ

วาดภาพประกอบ

มาตราส่วน..... 1:4

บันทึกข้อมูลโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา ร.ม.ท. มท'
วัน เดือน ปี